

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. คะแนนกลุ่มวิชาส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะแบง ห้อง ก. ข. ค.
2. คะแนนสอบ ก่อนเรียน หลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่ เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับกลุ่มที่เรียนด้วยคู่มือครู

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของนักเรียนห้อง ก ข ค โรงเรียนบ้านสะแบง

ห้อง เลขที่	ก	ข	ค
1	66	77	60
2	82	60	82
3	81	87	93
4	80	84	94
5	81	60	82
6	83	75	77
7	83	60	95
8	81	58	93
9	82	79	93
10	83	80	81
11	64	63	86
12	82	82	95
13	83	90	85
14	83	59	95
15	55	60	86
16	83	83	82
17	82	81	84
18	64	91	94
19	63	84	56
20	84	82	82
$\bar{X}$	77.25	74.75	84.75

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของนักเรียนห้อง ก ข ค โดยใช้ Anova

ห้อง	$\bar{X}$	S.D.	F
ก	77.25	9.06	4.81*
ข*	74.75	11.74	
ค	84.75	10.85	

* $p < .05$

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนห้อง ก ข ค

$\bar{X}$	ห้อง	ข	ก	ค
74.75	ข			
77.25	ก			
84.75	ค	*		

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่าห้อง ค และห้อง ข แตกต่างกัน ดังนั้น ห้อง ก และ ข
ห้อง ก และ ค ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่างคือ ห้อง ก
และห้อง ค และจับฉลากเลือกกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบและ
กลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่า ห้อง ค ได้เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมที่มีภาพ
การ์ตูนประกอบ และห้อง ก เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู

ห้อง ค เลขที่	คะแนนสอบ (50)		ห้อง ก เลขที่	คะแนนสอบ (50)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	21	41	1	17	32
2	20	40	2	19	36
3	15	31	3	14	30
4	13	39	4	16	35
5	12	39	5	14	25
6	21	46	6	18	35
7	12	29	7	17	37
8	14	32	8	19	34
9	19	38	9	18	33
10	19	38	10	17	32
11	17	38	11	25	45
12	22	43	12	24	38
13	22	44	13	21	40
14	20	43	14	20	35
15	20	40	15	23	41
16	12	26	16	13	26
17	13	36	17	16	27
18	21	41	18	18	37
19	17	40	19	20	41
20	21	37	20	17	34
$\bar{X}$	17.55	38.05	$\bar{X}$	18.30	34.65

ภาคผนวก ข

1. การสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การสร้างแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบ
3. การหาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จุดประสงค์ \ ระดับ	รู้-จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	อันดับความสำคัญ
แผนการตอนที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา							3	4
1.1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	/							
1.2 บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้				/				
1.3 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้	/							
แผนการตอนที่ 2 พุทธประวัติ							3	4
2.1 บอกความหมายของคำว่า "สังเวชนียสถาน 4" ได้	/							
2.2 บอกความสำคัญของ "สังเวชนียสถาน 4" ได้	/							
2.3 สรุปพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน					/			
แผนการตอนที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิก และชาวพุทธตัวอย่าง							4	2
3.1 เล่าประวัติพระอานนทได้		/						
3.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติพระอานนทได้				/				
3.3 เล่าประวัติของสามเณรปัญจิตได้		/						
3.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญ จากประวัติของสามเณรปัญจิตได้				/				
แผนการตอนที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิก และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)							4	2
4.1 เล่าประวัติของพระมหากัจจายนะได้		/						
4.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของพระมหากัจจายนะได้				/				

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

จุดประสงค์ / ระดับ	รู้-จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	อันดับ ตามสำคัญ
4.3 เล่าประวัติของนางวิสาขาได้		/						
4.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของนางวิสาขาได้				/				
แผนการสอนที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์							3	4
5.1 บอกความสำคัญของวัดได้	/							
5.2 บอกความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์ได้	/							
5.3 บอกข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนได้			/					
แผนการสอนที่ 6 ทบัตินของชาวพุทธ							3	4
6.1 บอกแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัดได้		/						
6.2 บอกบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาได้		/						
6.3 บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้		/						
แผนการสอนที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา							6	1
7.1 บอกความสำคัญของวันมาฆบูชาได้	/							
7.2 บอกความสำคัญของวันวิสาขบูชาได้	/							
7.3 บอกความสำคัญของวันอาสาฬหบูชาได้	/							
7.4 บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษาได้	/							

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ (ต่อ)

จุดประสงค์	ระดับ	ด้านความรู้							
		รู้-จำ	รู้-เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	ด้านทักษะ
7.5 บอกความสำคัญของงานออกแบบได้	/			/				4	ด้านความรู้
7.6 บอกวิธีปฏิบัติตนในหน้าที่ทางศาสนาได้	/			/				3	ด้านความรู้
แผนการสอนที่ 8 เรื่องของพระรัตนตรัย									
8.1 บอกความหมายของพระรัตนตรัยได้	/								
8.2 บอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้	/								
8.3 แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้				/					
รวม	13	1	2	4	3	5	1	29	

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับ
 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of Itemobjective Congruence or I.O.C)
 วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยฯ			รวม	ค่าเฉลี่ย I.O.C
		1	2	3		
<u>แผนการสอนที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา</u>						
1.1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
1.2 บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
1.3 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้	5	1	1	1	3	1.0
<u>แผนการสอนที่ 2 พุทธประวัติ</u>						
2.1 บอกความหมายของคำว่า “สังเวชนียสถาน 4” ได้	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
2.2 บอกความสำคัญของ “สังเวชนียสถาน 4” ได้	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
2.3 สรุปพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน	10	1	1	1	3	1.0
<u>แผนการสอนที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง</u>						
3.1 เล่าประวัติพระอานนท์ได้	11	1	1	1	3	1.0
3.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติพระอานนท์ได้	12	1	1	1	3	1.0
	13	1	1	1	3	1.0
3.3 เล่าประวัติของสามเณรบันจิตได้	14	1	1	1	3	1.0
3.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญ จากประวัติของสามเณรบันจิตได้	15	1	1	1	3	1.0
	16	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)						
4.1 เล่าประวัติของพระมหากัจจายนะ ได้	17	1	1	1	3	1.0
4.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของพระมหากัจจายนะ ได้	18	1	1	1	3	1.0
	19	1	1	1	3	1.0
4.3 เล่าประวัติของนางวิสาขาได้	20	1	1	1	3	1.0
4.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของนางวิสาขาได้	21	1	1	1	3	1.0
	22	1	1	1	3	1.0
แผนการสอนที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์						
5.1 บอกความสำคัญของวัดได้	23	1	1	1	3	1.0
	24	1	1	1	3	1.0
5.2 บอกความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์ได้	25	1	1	1	3	1.0
	26	1	1	1	3	1.0
5.3 บอกข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนได้	27	1	1	1	3	1.0
	28	1	1	1	3	1.0
แผนการสอนที่ 6 หน้าที่ของชาวพุทธ						
6.1 บอกแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัดได้	29	1	1	1	3	1.0
	30	1	1	1	3	1.0
6.2 บอกบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ต่อ พระพุทธศาสนาได้	31	1	1	1	3	1.0
	32	1	1	1	3	1.0
6.3 บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้	33	1	1	1	3	1.0
	34	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา						
7.1 บอกความสำคัญของวันมาฆบูชาได้	35	1	1	1	3	1.0
	36	1	1	1	3	1.0
7.2 บอกความสำคัญของวันวิสาขบูชาได้	37	1	1	1	3	1.0
7.3 บอกความสำคัญของวันอาสาฬหบูชาได้	38	1	1	1	3	1.0
	39	1	1	1	3	1.0
7.4 บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษาได้	40	1	1	1	3	1.0
	41	1	1	1	3	1.0
7.5 บอกความสำคัญของวันออกพรรษาได้	42	1	1	1	3	1.0
	43	1	1	1	3	1.0
7.6 บอกวิธีปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาได้	44	1	1	1	3	1.0
	45	1	1	1	3	1.0
แผนการสอนที่ 8 คุณของพระรัตนตรัย						
8.1 บอกความหมายของพระรัตนตรัยได้	46	1	1	1	3	1.0
	47	1	1	1	3	1.0
8.2 บอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้	48	1	1	1	3	1.0
	49	1	1	1	3	1.0
8.3 แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้	50	1	1	1	3	1.0

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 1

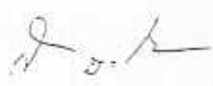
(นางนงลักษณ์ ศรีปัญญา)

อาจารย์ 2 ระดับ 7 ว.ร.กัลยาณวัตร

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 2

(นางสมันตร์ พรหมทาบัส)

ศึกษานิเทศก์ 7 สปอ.หนองหาน

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 3

(นางแตงทอง ทุงตะสมิต)

อาจารย์ 3 ระดับ 8 ว.ร.บ้านหนองพูนเหล่าหลักวิทยา

ตารางที่ 14 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (K-R 20) ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อ

ข้อ	ค่า		ข้อ	ค่า	
	ความยากง่าย(p)	อำนาจจำแนก(r)		ความยากง่าย(p)	อำนาจจำแนก(r)
1	.5	.6	26	.7	.6
2	.6	.4	27	.3	.6
3	.4	.4	28	.5	.6
4	.5	.6	29	.5	.6
5	.5	.6	30	.4	.4
6	.3	.6	31	.3	.6
7	.7	.6	32	.6	.4
8	.5	.6	33	.4	.4
9	.6	.4	34	.6	.4
10	.5	.6	35	.5	.6
11	.6	.4	36	.4	.4
12	.7	.6	37	.4	.4
13	.7	.6	38	.7	.6
14	.5	.6	39	.5	.6
15	.5	.6	40	.6	.4
16	.7	.6	41	.5	.6
17	.5	.6	42	.5	.6
18	.7	.6	43	.4	.4
19	.3	.6	44	.7	.6
20	.5	.6	45	.3	.6
21	.6	.4	46	.6	.4
22	.4	.4	47	.7	.6
23	.3	.6	48	.7	.6
24	.7	.6	49	.5	.6
25	.7	.6	50	.6	.4

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา หน่วยที่ 4 ชาติไทย กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้สูตร Kuder Richardson 20 (KR-20) มีวิธีการหาดังต่อไปนี้
 (อ้างอิงในบุญเชิด ภิญโญนนิตพงษ์, 2527)

จากสูตร

$$r \text{ (KR-20)} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \text{ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ} \\ n &= \text{จำนวนข้อสอบ} \\ p &= \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบแต่ละข้อ} \\ q &= 1 - p \\ s^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด} \end{aligned}$$

แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{50}{50-1} \left(1 - \frac{8.91}{83.31} \right) \\ &= 1.02(0.89) \\ &= 0.9078 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9078

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

จำนวน 50 ข้อ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียวในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อประเทศไทย ไม่ถูกต้อง
 - ก. เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย
 - ข. เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย
 - ค. เป็นหลักในการพัฒนาจิตใจคนไทย
 - ง. เป็นที่มาของกฎหมายสูงสุดในการปกครอง
2. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อประเทศไทย ถูกต้อง
 - ก. ทำให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้า
 - ข. เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวสำคัญของไทย
 - ค. เป็นแหล่งของดีมีค่าที่ชนชาติไทยสมควรให้แก่อารยธรรมของโลก
 - ง. วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของไทยล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
3. เหตุการณ์ชักโค่นี้นำว่าทางราชการถือว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย
 - ก. มีชั่วโมงการบรรยายธรรมทางวิทยุ
 - ข. มีโต๊ะหมู่บูชาตั้งไว้ในห้องประชุม
 - ค. มีการหยุดราชการในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 - ง. ข้าราชการทุกคนต้องสวดมนต์ก่อนเข้า
4. เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาประจำชาติไทย
 - ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ
 - ข. เป็นที่มาของศิลปวัฒนธรรมไทย
 - ค. มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์อุปถัมภ์
 - ง. เป็นแหล่งรวมศิลปวิทยาการต่างๆ
5. ข้อใดเป็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย
 - ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ
 - ข. เป็นที่มาของวรรณกรรมไทย
 - ค. พระมหากษัตริย์เป็นพุทธมามกะ
 - ง. เป็นสถาบันคู่ชาติไทยและเป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความสามัคคี
6. ข้อใดคือสังฆเวไนยสถาน 4
 - ก. สถานที่ตรัสรู้ เผยแผ่ศาสนา ปลงสังขาร ปรีณิพพาน
 - ข. สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา ปรีณิพพาน
 - ค. สถานที่เสด็จออกผนวช บำเพ็ญทุกรกิริยา ตรัสรู้ เผยแผ่ศาสนา
 - ง. สถานที่ประสูติ ปฐมเทศนา โปรดบัญญัติ ปรีณิพพาน
7. สังฆเวไนยสถาน 4 มีความสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นสถานที่ที่เคารพบูชา เพื่อรำลึกถึงคุณพระพุทธเจ้า
 - ข. เป็นสถานที่ที่เคารพบูชา เพื่อรำลึกถึงคุณพระธรรม
 - ค. เป็นสถานที่ที่เคารพบูชา เพื่อรำลึกถึงคุณพระสงฆ์
 - ง. เป็นสถานที่ที่เคารพบูชา เพื่อรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย
8. สังฆเวไนยสถานเกี่ยวข้องกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. พระพุทธเจ้า
 - ข. พุทธสาวก
 - ค. พระภิกษุสงฆ์
 - ง. พุทธบริษัท

9. สังฆณียสถานใดที่มีความสำคัญทำให้
พระพุทธศาสนาครบองค์ 3
ก. สถานที่ประสูติ
ข. สถานที่ตรัสรู้
ค. สถานที่ปรินิพพาน
ง. สถานที่แสดงปฐมเทศนา
10. วิธีการใดที่ทำให้พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้
ก. บำเพ็ญทุกรกิริยา
ข. เสลิจ้ออกบรพพา
ค. บำเพ็ญเพียรทางจิต
ง. ปฏิบัติตนตามคำสอน
ของอาจารย์
11. ข้อใด ไม่ใช่เงื่อนไขที่พระคานนท์เสนลกัณห์
จะรับหน้าที่เป็นพุทธอุปัฏฐาก
ก. อย่าประทานจีวรอันประณีตแก่ท่าน
ข. เมื่อสงสัยขอเจ้าพูลถามได้ทุกเมื่อ
ค. ถวายพาหนะไปในที่ที่มีผู้นับนตพระพุทธองค์
ง. ขอให้ได้อยู่ในที่ประทับเดียวกันกับ
พระพุทธองค์
12. คุณลักษณะเด่นของพระอานนท์คือเรื่องใด
ก. เป็นผู้มีความสามารถทางฤทธิ์
ข. เป็นผู้ที่ยายความได้ดี
ค. เป็นผู้ที่มีรูปโฉมงาม
ง. เป็นผู้ที่ได้ยินได้ฟังมาก
13. ข้อใด ไม่ใช่ความเ็นเลิศของพระอานนท์
ก. เป็นพหูสูตร
ข. มีความจำดีเป็นเลิศ
ค. เป็นพระพุทธอุปัฏฐากที่ดีที่สุด
ง. อธิบายธรรมโดยย่อได้อย่างลึกซึ้ง
14. ใครเป็นพระอุปัชฌาย์ของสามเณรปัญจิต
ก. พระอานนท์ ข. พระสารีบุตร
ค. พระโมคคัลลานะ ง. พระมหากัจจายนะ
15. สามเณรปัญจิตได้รับการยกย่องในเรื่งใด
มากที่สุด
ก. กิริยามารยาทเรียบร้อย
ข. เชื้อหิ้งคำสั่งสอนโดยเคร่งครัด
ค. มีสติปัญญาเฉียบแหลม
ง. มีรูปงามและพูดไพเราะ
16. การที่สามเณรปัญจิตซักถามพระสารีบุตรใน
ระหว่างออกบิณฑบาต แสดงว่าท่านเป็นผู้ที่มี
ลักษณะใด
ก. ช่างสังเกต ข. สนใจสิ่งแวดล้อม
ค. อยากรู้ อยากเห็น ง. ละเอียดรอบคอบ
17. พระเจ้าจันจาบังโชติทรงโปรดให้ผู้ใดไป
ทูลเชิญพระพุทธเจ้ามาประกาศศาสนา
ก. สามเณรปัญจิต ข. ธนัญชัยเศรษฐี
ค. ปุณณวัณณกุมาร ง. กัจจายนะปุโรหิต
18. พระมหากัจจายนะมีลักษณะเด่นในเรื่องใด
ก. ขยายความคำสอนให้เข้าใจง่ายขึ้น
ข. มีรูปงามคล้ายพระพุทธเจ้า
ค. มีความฉลาดรอบรู้เหมือนผู้อื่น
ง. ได้เป็นพระอรหันต์ก่อนอุปสมบท
19. คุณธรรมของพระมหากัจจายนะที่ควรยึดถือ
เป็นแบบอย่างคือ ข้อใด
ก. เป็นพหูสูตร
ข. เป็นผู้มีความจำดีเป็นเลิศ
ค. เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
ง. เป็นผู้ทำหน้าที่ได้ ครบถ้วน ทั้งทางโลก
ทางธรรม
20. ข้อใด ไม่ใช่ผลงานของนางวิสาขา
ก. สร้างวัดบุพพาราม
ข. ริเริ่มการถวายผ้าอาบน้ำฝน
ค. ทูลเชิญพระพุทธเจ้าไปเทศนาที่เมืองกุ
ง. ชักจูงให้บิดาของสามีเลื่อมใสพุทธศาสนา

21. นางวิสาขาได้รับยกย่องในฐานะใด

- ก. ภิกษุณี ข. มหาอุบาสิกา
ค. เบนุจกัลยาณี ง. พุทธศาสนิกชน

22. นางวิสาขาเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. มีอายุยืนยาวมาก
ข. รูปร่างสวยงาม
ค. เผยแผ่พุทธศาสนา
ง. การให้ทาน

23. วัดเวฬุวันมีความสำคัญอย่างไรในพระพุทธศาสนา

- ก. กษัตริย์เป็นผู้สร้าง
ข. พระพุทธเจ้าเสด็จมาประทับ
ค. เป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่มากที่สุด
ง. เป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา

24. วัดมีความสำคัญในข้อใดมากที่สุด

- ก. เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
ข. เป็นสถานที่ผ่อนคลายจิตใจของพุทธศาสนิกชน
ค. เป็นสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
ง. เป็นศูนย์รวมความสามัคคีของพุทธศาสนิกชน

25. ข้อใดมิใช่ความสำคัญของพระสงฆ์

- ก. หลวงพ่อท่านปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาศีล
ข. หลวงพี่รดน้ำมนต์ปัดรังควานแก่ชาวบ้านเพื่อให้สบายใจ
ค. หลวงปู่ให้ความรู้เรื่องพระธรรมวินัย
ง. หลวงตาคอยรักษามนุษยธรรมนิยมประเพณีในการปกครองคณะสงฆ์และดูแลอารวัดอยู่ในวัด

26. ข้อใดคือหน้าที่ที่สำคัญของพระสงฆ์ในฐานะพุทธสาวก

- ก. นำวิชาความรู้มาเผยแผ่
ข. นำพระธรรมมาสั่งสอน
ค. นำพระพุทธรูปมาให้ประชาชนกราบไหว้
ง. นำพิธีกรรมทางศาสนามาเผยแผ่แก่ประชาชน

27. การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงว่านักเรียนเห็นความสำคัญของพระสงฆ์มากที่สุด

- ก. กราบไหว้ทุกเช้าเย็น
ข. นำปัจจัย 4 ไปถวาย
ค. สวดสรรเสริญเป็นประจำ
ง. นำหลักธรรมที่ท่านสอนไปปฏิบัติ

28. การปฏิบัติตนของบุคคลใดถือว่าปฏิบัติต่อพระสงฆ์ได้เหมาะสม

- ก. นายใจ เศรษฐินถวายปัจจัยให้สงฆ์อยู่อย่างสุขสบาย
ข. นายรุ่ง เป็นญาติผู้ใหญ่ไม่จำเป็นต้องไหว้พระสงฆ์
ค. นายมาก กล่าวโงมดีพระที่ทำผิดวินัยว่าพระสงฆ์สมัยนี้ไม่ดี
ง. นายเจียว สร้างเสนาสนะให้สงฆ์เพียงพอแก่อัครภาพ

29. ต้นไม้ประเภทใดควรนำไปปลูกบริเวณวัด

- ก. ผักสวนครัว ข. ต้นไม้รัถาแพง
ค. ไม้ยืนต้น ง. ไม้ที่ได้พันธุ์จากต่างประเทศ

30. เหตุใดเราจึงควรบริจาคทรัพย์บำรุงวัด

- ก. ทำให้ได้บุญ
ข. ตายแล้วจะได้ไปสวรรค์
ค. ทำให้พระศาสนาคงอยู่ต่อไปได้
ง. ทำให้มีจุดศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมต่างๆ

31. จักใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับบทบาทของ

พุทธศาสนิกชนที่ดีต่อพระพุทธศาสนา

ก. พุทธศาสนิกชนควรหมั่นไปวัดและ

ฟังธรรมเพื่อจะได้ละเว้นความชั่ว

ข. พุทธศาสนิกชนควรหมั่นฟังธรรม

เมื่อมีโอกาสนำความรู้ไปแก้ไข

ค. ตั้งจิตใจให้เป็นกุศลในขณะฟังธรรมเพื่อ

ชาติหน้าจะได้เกิดมาสบายกว่าชาตินี้

ง. ทำบุญกุศลตามหลักของพระพุทธศาสนา

32. การปกป้องพระศาสนาเป็นหน้าที่ของใคร

โดยตรง

ก. พระสงฆ์ ข. พุทธศาสนิกชน

ค. กรมการศาสนา ง. มหาเถรสมาคม

33. การต้องการจะเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะต้อง

ปฏิบัติอย่างไรก่อน

ก. นั่งสมาธิวิปัสณาให้ได้

ข. ปฏิบัติตนเป็นคนดี

ค. ศึกษาพระธรรมให้ครบถ้วน

ง. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

34. การสวดมนต์ก่อนนอนจะทำให้เกิดผลดี

อย่างไร

ก. จิตใจไม่หวั่นไหว ทำให้หลับสบาย

ข. เสี่ยงสวดมนต์ทำให้ผีไม่หลอก

ค. ได้ชื่อว่าเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

ง. ช่วยทบทวนความรู้ทางธรรมได้ดีขึ้น

35. ในวันมาฆบูชา พระภิกษุที่มาชุมนุมกัน

มีความสำคัญอย่างไร

ก. เป็นภิกษุที่เคยทรมานร่างกายมาก่อน

ข. เป็นภิกษุที่มีจำนวนพรรษา 10 ปีขึ้นไป

ค. เป็นภิกษุที่ออกไปเผยแผ่พระศาสนา

ง. เป็นภิกษุที่พระพุทธเจ้าบวชให้

36. วันมาฆบูชามีความสำคัญอย่างไร

ก. เป็นวันที่พระรัตนตรัยครบสมบูรณ์

ข. เป็นวันที่พระสงฆ์ทำพิธีปวารณาตน

ค. เป็นวันที่ประชุมที่ประกอบด้วยองค์ 4

หรือ “จาตุรงคสันนิบาต”

ง. เป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้

ปรินิพพาน ของพระพุทธเจ้า

37. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด

เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าโดยตรง

ก. วันวิสาขบูชา

ข. วันมาฆบูชา

ค. วันอาสาฬหบูชา

ง. วันเข้าพรรษา

38. ธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงในวันอาสาฬหบูชา

มีความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. อริยสัจ 4

ข. กิเลสบาท 4

ค. อานาปานสติ

ง. ทิศา 6

39. วันอาสาฬหบูชามีความสำคัญอย่างไร

ก. เป็นวันที่มีพระรัตนตรัยครบสมบูรณ์

ข. เป็นวันที่มีพิธีปวารณาตนของพระสงฆ์

ค. เกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า “จาตุรงคสันนิบาต”

ง. เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพานของ

พระพุทธเจ้า

40. พุทธศาสนิกชนมักตั้งใจจะเลิกสิ่งที่ไม่ดี

ไม่ถูกต้อง โดยเริ่มจากวันสำคัญใดมากที่สุด

ก. วันวิสาขบูชา

ข. วันมาฆบูชา

ค. วันอาสาฬหบูชา

ง. วันเข้าพรรษา

41. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญของการเข้าพรรษา ก. เพื่อให้ชาวพุทธได้ร่วมกันทำบุญ ข. เพื่อให้ชาวพุทธได้ร่วมกันเวียนเทียน ค. เพื่อให้ชาวพุทธได้อุปสมบทเป็นเวลา 3 เดือน ง. เพื่อให้พระสงฆ์หยุดสัญจรไปมา ทำกิจกรรมร่วมกัน 42. ในวันออกพรรษา มีกิจกรรมข้อใดเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์โดยตรง ก. การเวียนเทียน ข. การปวารณา ค. การปลงสังขาร ง. การเทศน์ 43. วันออกพรรษามีความสำคัญอย่างไร ก. เป็นวันที่ชาวพุทธนิยมอุปสมบท ข. เป็นวันที่ท้าวทนต์ได้ทำบุญตักบาตร ค. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าประกาศศาสนา ง. เป็นวันที่พระสงฆ์ได้มาทำพิธีปวารณาตน 44. ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พิธีกรรมอะไรจะดังก้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ก. เวียนเทียน ข. บูชาพระรัตนตรัย ทำบุญเลี้ยงพระ ค. ทำบุญเลี้ยงพระ เวียนเทียน ง. ถวายสังฆทาน ฟังพระธรรมเทศนา 45. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาข้อใดไม่มีกิจกรรมการเวียนเทียน ก. วันมาฆบูชา ข. วันวิสาขบูชา ค. วันออกพรรษา ง. วันอาสาฬหบูชา	46. พระรัตนตรัยมีความหมายสอดคล้องกับข้อใด ก. แก้ว 3 ประการ ข. สิ่งประเสริฐสุด 3 สิ่ง ค. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ง. พระวินัย 3 ข้อ 47. การไปฟังเทศน์ที่วัดเป็นการยึดมั่นในข้อใด ก. พระพุทธ ข. พระธรรม ค. พระสงฆ์ ง. พระอริยสงฆ์ 48. สิ่งสำคัญในพระพุทธศาสนาถือข้อใด ก. พระพุทธ ข. พระธรรม ค. พระสงฆ์ ง. พระรัตนตรัย 49. เราทั้งหลายคงไม่มีโอกาสได้บังเอิญพระพุทธศาสนา ถ้าหากพระพุทธเจ้าขาดพระพุทธคุณในด้านใด ก. พระวิสุทธิคุณ ข. พระปัญญาคุณ ค. พระธรรมคุณ ง. พระมหากรุณาธิคุณ 50. บุคคลใดแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยไม่ถูกต้อง ก. หนูตั้งใจเรียนรู้พระธรรม ข. โหม่งวางหนังสือธรรมในที่สูง ค. หน้อยถวายปัจจัยพระสงฆ์เต็มที ง. เหน่งกราบพระด้วยเทญจางคาประดิษฐ์
--	--

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.	ง	11.	ก	21.	ข	31.	ก	41.	ง
2.	ง	12.	ง	22.	ง	32.	ข	42.	ข
3.	ก	13.	ง	23.	ง	33.	ก	43.	ง
4.	ก	14.	ข	24.	ก	34.	ก	44.	ง
5.	ง	15.	ก	25.	ข	35.	ง	45.	ก
6.	ข	16.	ก	26.	ข	36.	ข	46.	ข
7.	ก	17.	ง	27.	ง	37.	ก	47.	ข
8.	ก	18.	ก	28.	ง	38.	ก	48.	ง
9.	ง	19.	ก	29.	ก	39.	ก	49.	ง
10.	ก	20.	ข	30.	ก	40.	ง	50.	ก

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์ \ ระดับ	รู้-จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	อันดับ ความสำคัญ
แผนการสอนที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา							3	4
1.1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	/							
1.2 บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้				/				
1.3 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้	/							
แผนการสอนที่ 2 พุทธประวัติ							3	4
2.1 บอกความหมายของคำว่า “สังฆเวทนิยสถาน 4” ได้	/							
2.2 บอกความสำคัญของ “สังฆเวทนิยสถาน 4” ได้	/							
2.3 สรุปพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน					/			
แผนการสอนที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิก และชาวพุทธตัวอย่าง							4	2
3.1 เล่าประวัติพระอานนท์ได้		/						
3.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติพระอานนท์ได้				/				
3.3 เล่าประวัติของสามเณรบิณฑิตได้		/						
3.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญ จากประวัติของสามเณรบิณฑิตได้				/				
แผนการสอนที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิก และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)							4	2
4.1 เล่าประวัติของพระมหากัจจายนะได้		/						
4.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของพระมหากัจจายนะได้				/				

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

จุดประสงค์ \ ระดับ	รู้-จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	อันดับความสำคัญ
4.3 เล่าประวัติของนางวิสาขาได้		/						
4.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของนางวิสาขาได้				/				
แผนการสอนที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์							3	4
5.1 บอกความสำคัญของวัดได้	/							
5.2 บอกความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์ได้	/							
5.3 บอกข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนได้			/					
แผนการสอนที่ 6 หน้าที่ของชาวพุทธ							3	4
6.1 บอกแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัดได้		/						
6.2 บอกบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำต่อประ โยชน์ต่อพระพุทธศาสนาได้		/						
6.3 บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้		/						
แผนการสอนที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา							6	1
7.1 บอกความสำคัญของวันมาฆบูชาได้	/							
7.2 บอกความสำคัญของวันวิสาขบูชาได้	/							
7.3 บอกความสำคัญของวันอาสาฬหบูชาได้	/							
7.4 บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษาได้	/							

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

จุดประสงค์ \ ระดับ	รู้-เข้าใจ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม	อันดับ ความสำคัญ
7.5 บอกความสำคัญของวันออกพรรษาได้	/							
7.6 บอกวิธีปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาได้			/					
แผนการสอนที่ 8 คุณของพระรัตนตรัย							3	4
8.1 บอกความหมายของพระรัตนตรัยได้	/							
8.2 บอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้	/							
8.3 แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้			/					
รวม	13	7	3	5	1		29	
อันดับความสำคัญ	1	2	4	3	5			

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์พหาลำความต่อคลังระหว่างแบบทดสอบย่อยสำหรับหน่วยเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการคูณประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (L.O.C)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา						
1.1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
1.2 บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้	5	1	1	1	3	1.0
	6	1	1	1	3	1.0
1.3 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้	7	1	1	1	3	1.0
	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แผนการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการคูณประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (L.O.C) (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยฯ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 2 พุทธประวัติ						
2.1 บอกความหมายของคำว่า “สังเวชนียสถาน 4” ได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
2.2 บอกความสำคัญของ “สังเวชนียสถาน 4” ได้	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
2.3 สรุปพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์ท่าทีค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยดำหรับบทเรียนโปรแกรม ที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (L.O.C) (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เข้าช้ษา			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง						
3.1 เล่าประวัติพระอานนทได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
3.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติพระอานนทได้	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
3.3 เล่าประวัติของสามเณรบั้งจิตได้	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
3.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญ จากประวัติของสามเณรบั้งจิตได้	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์พหุค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยด้านวัชพืชเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการคูณประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (L.O.C) (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เรียนชาย			รวม	ค่าเฉลี่ย LO.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)						
4.1 เล่าประวัติของพระมหากัจจายนะได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
4.2 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของพระมหากัจจายนะได้	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
4.3 เล่าประวัติของนางวิสาขาได้	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
4.4 บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของนางวิสาขาได้	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์พาล้ำความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยคำพริบบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (I.O.C) (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เรียนชาย			รวม	ค่าเฉลี่ย LO.C
		1	2	3		
<u>แผนการสอนที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์</u>						
5.1 บอกความสำคัญของวัดได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
5.2 บอกความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์ได้	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
	6	1	1	1	3	1.0
	8	1	1	1	3	1.0
5.3 บอกข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนได้	7	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยดำรับบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการคูณประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (I.O.C) (ต่อ)

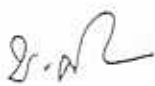
จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
<u>แผนการสอนที่ 6</u> หน้าที่ของชาวพุทธ						
6.1 บอกแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัดได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
	3	1	1	1	3	1.0
6.2 บอกบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ต่อ พระพุทธศาสนาได้	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
6.3 บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยดำรับบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (I.O.C) (ต่อ)

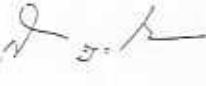
จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา						
7.1 บอกความสำคัญของวันมาฆบูชาได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
7.2 บอกความสำคัญของวันวิสาขบูชาได้	3	1	1	1	3	1.0
7.3 บอกความสำคัญของวันอาสาฬหบูชาได้	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
7.4 บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษาได้	6	1	1	1	3	1.0
7.5 บอกความสำคัญของวันออกพรรษาได้	7	1	1	1	3	1.0
7.6 บอกวิธีปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาได้	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบย่อยดำรับบทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการคูณประกอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (L.O.C) (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้ช่วยชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย L.O.C
		1	2	3		
แผนการสอนที่ 8 คุณของพระรัตนตรัย 8.1 บอกความหมายของพระรัตนตรัยได้ 8.2 บอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ 8.3 แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้	1	1	1	1	3	1.0
	2	1	1	1	3	1.0
	3	1	1	1	3	1.0
	4	1	1	1	3	1.0
	5	1	1	1	3	1.0
	6	1	1	1	3	1.0
	7	1	1	1	3	1.0
	8	1	1	1	3	1.0
	9	1	1	1	3	1.0
	10	1	1	1	3	1.0

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 1
 (นางนงอักษณ ศรีปัญญา)
 อาจารย์ 2 ระดับ 7 ร.ร.กัลยาณวัตร

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 2
 (นางนงทอง พรหมทาบัส)
 คึกฉานีเทตัก 7 สปอ.หนองทาน

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ 3
 (นางนงทอง กุญจะตมิต)
 อาจารย์ 3 ระดับ 8 ร.ร.บ้านหนองขุ่นเหล่าหลักวิทยา

ตารางที่ 17 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของ
แบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ (80 ข้อ)

เรื่องที่ ข้อ	1		2		3		4		5		6		7		8	
	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r
1	.6	.4	.3	.6	.4	.4	.7	.6	.6	.4	.8	.4	.6	.4	.7	.6
2	.7	.6	.5	.6	.7	.6	.7	.6	.4	.4	.8	.6	.4	.4	.7	.6
3	.6	.4	.5	.6	.5	.6	.5	.6	.5	.6	.7	.4	.3	.6	.5	.6
4	.5	.8	.4	.4	.6	.8	.6	.4	.5	.6	.8	.4	.7	.6	.5	.6
5	.5	.6	.3	.6	.5	.6	.5	.4	.3	.6	.8	.4	.7	.6	.7	.6
6	.4	.4	.6	.4	.5	.6	.6	.4	.7	.6	.8	.4	.4	.4	.8	.6
7	.5	.6	.4	.4	.4	.4	.3	.6	.5	.6	.8	.4	.4	.4	.5	.6
8	.6	.4	.6	.4	.7	.6	.5	.6	.6	.4	.8	.4	.7	.6	.7	.6
9	.6	.4	.5	.6	.3	.6	.5	.6	.5	.6	.7	.6	.8	.4	.3	.6
10	.5	.6	.4	.4	.6	.4	.3	.6	.6	.4	.4	.4	.4	.4	.5	.6

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา หน่วยที่ 4 ชาติไทย กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้สูตร Kuder Richardson 20 (KR-20) มีวิธีการหาดังต่อไปนี้
(อ้างถึงโนบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527)

จากสูตร

$$r (KR-20) = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

$r (KR-20)$ = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อสอบ

p = ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบแต่ละข้อ

q = $1 - p$

s^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

เรื่องที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตรคือ

$$r (KR-20) = \frac{10}{10-1} \left(1 - \frac{1.45}{2.09} \right)$$

$$= \frac{10}{9} (1 - 0.69378)$$

$$= 1.11(0.31)$$

$$= 0.3441$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.3441

เรื่องที่ 2 พุทธประวัติ
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.29}{2.20}) \\ &= 1.11(0.41) \\ &= 0.4551 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.4551

เรื่องที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.50}{2.11}) \\ &= 1.11(0.29) \\ &= 0.3219 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.3219

เรื่องที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.68}{2.48}) \\ &= 1.11(0.68) \\ &= 0.3552 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.3552

เรื่องที่ 5 หน้าที่ของชาวพุทธ
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.73}{2.46}) \\ &= 1.11(0.30) \\ &= 0.333 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.333

เรื่องที่ 6 พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.82}{3.46}) \\ &= 1.11(0.53) \\ &= 0.47 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.47

เรื่องที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r \text{ (KR-20)} &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.52}{2.24}) \\ &= 1.11(0.32) \\ &= 0.3552 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.3552

เรื่องที่ 8 พระรัตนตรัย

แทนค่าในสูตรคือ

$$\begin{aligned} r(KR-20) &= \frac{10}{10-1} (1 - \frac{1.85}{3.52}) \\ &= 1.11(0.53) \\ &= 0.5217 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบทดสอบย่อยสำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่องนี้

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.3441

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน	
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	
คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ	
1. ทุกข้อเป็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ยกเว้น ข้อใด ก. สร้างความสามัคคีในการป้องกันประเทศ ข. เป็นต้นกำเนิดศิลปวัฒนธรรม ค. สร้างสังคมไทยให้มีความสงบสุข ง. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต 2. บุคคลในข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด ก. ไบเดช กล่าวว่าวรรณกรรมไทยทุกเรื่องมีอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา ข. ไบดาล กล่าวว่าวัฒนธรรมไทยมีบ่อเกิดมาจากพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ค. ไบทอง กล่าวว่าพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานได้นำภาษาบาลีเข้ามาในประเทศไทย ง. ไบคาด กล่าวว่าวัฒนธรรมด้านภาษาและศิลปะเท่านั้นที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา 3. ข้อใดมิใช่อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อศิลปะไทย ก. ภาพพุทธประวัติ ข. ปราสาทหินพนมรุ้ง ค. เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ง. พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย	4. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่ออุปนิสัยของคนไทยในข้อใดที่ส่งผลให้ไทยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่น ก. มีความอดทน ข. มีความเมตตากรุณา ค. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ง. มีความรักในความเป็นอิสระ 5. ข้อใดมิใช่เหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ก. พระพุทธศาสนามีบทบาทกับวิถีชีวิตของคนไทย ข. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติใกล้เคียงไทย ค. พระพุทธศาสนาสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทย ง. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของประเพณีวัฒนธรรมไทย 6. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ก. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย ข. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ค. พระพุทธศาสนาทำให้มีความเฉลียวฉลาด ง. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องกรรม

7. ประเพณีและพิธีกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ช่วยพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติได้อย่างไร ก. ทำให้เกิดความรู้สึกรักพวกพ้อง ข. ทำให้คนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค. ทำให้มีระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิต ง. ทำให้คนมีระเบียบ สามัคคี และคิดทำในสิ่งที่ดีงาม 8. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในแง่ใด ก. ช่วยชี้แนะทางแห่งความสุข ข. ทำให้คนมีทุกข์น้อยลง ค. ป้องกันการเกิดสงคราม ง. สร้างสังคมไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียว	9. ทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใคร ก. เหล่าเสนาบดี ข. ข้าราชการบริพาร ค. ผู้นำทางทหาร ง. พระมหากษัตริย์ 10. พระพุทธศาสนาสอนว่าสังคมไทยจะมีความสุขสงบสุขเกิดขึ้นได้ถ้าผู้คนกระทำสิ่งใด ก. ประกอบอาชีพสุจริต ข. นับถือพระพุทธศาสนา ค. ไม่เคารพเคารพเปรียบกัน ง. มีความเมตตากรุณาต่อกัน
--	---

เฉลย

1. ก 2. ข 3. ข 4. ง 5. ข
6. ก 7. ง 8. ง 9. ง 10. ง

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง พุทธประวัติ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. สังฆเวชนียสถาน 4 หมายถึงข้อใด ก. สถานที่ก่อให้เกิดความสงบ ข. สถานที่ก่อให้เกิดความสบาย ค. สถานที่ก่อให้เกิดความสดใจ ง. สถานที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน 2. ข้อใดกล่าวถึงสังฆเวชนียสถาน 4 ได้ถูกต้องที่สุด ก. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ ข. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระธรรม ค. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า ง. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัย 3. ข้อใดมิใช่ความสำคัญของสังฆเวชนียสถาน 4 ก. สถานที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนา ข. สถานที่พระพุทธเจ้าเรียนรู้พระธรรม ค. สถานที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ง. สถานที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ 4. ป่าอิสิปตนมฤคทายวันหรือสารนาถมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ก. เป็นสถานที่ประสูติ ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้ ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน	5. พุทธคยามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ก. เป็นที่ประสูติ ข. เป็นที่ตรัสรู้ ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน 6. สวนลุมพินีวันมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ก. เป็นสถานที่ประสูติ ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้ ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน 7. ป่าไม้สาละหรือสาละวันทยาน มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ก. เป็นสถานที่ประสูติ ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้ ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน

8. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดตามความจริงตาม พุทธประวัติทุกข้อยกเว้นข้อใด ก. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรส เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา ข. เจ้าชายสิทธัตถะตัดสินใจออกบวช เมื่อ พระมเหสีประสูติพระโอรส ได้ 7 วัน ค. พระราชาบิดามีพระประสงค์ให้ เจ้าชาย สิทธัตถะครองราชย์สืบต่อ จากพระองค์ ง. เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นทุกข์ที่เกิด จากการเวียนว่ายตายเกิด จึงตัดสินใจ ออกผนวช	9. ข้อใดคือตัวอย่างที่แสดงถึงความพยายาม อันสูงส่งของเจ้าชายสิทธัตถะ ก. พยายามศึกษาหาความรู้จากสำนักต่างๆ ข. พยายามช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์ ค. พยายามเลี้ยงดูพระราหุลด้วยความรัก ง. พยายามอย่างเต็มที่ในการที่จะให้บรรลุ สัมโพธิญาณ 10. ถ้าเจ้าชายสิทธัตถะไม่เสด็จออกผนวช ผลสรุปข้อใดน่าจะถูกต้องที่สุด ก. พระองค์จะได้เป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ ข. ปัญเจวัดคิยจะนับถือศาสนาพราหมณ์ ค. พระพุทธศาสนาจะไม่เกิดขึ้นในโลก ง. ประเทศไทยจะไม่มีศาสนาประจำชาติ
--	---

เฉลย

1. ค 2. ค 3. ข 4. ค 5. ข
6. ก 7. ง 8. ข 9. ข 10. ค

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิก และชาวพุทธตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

<p>1. พุทธอุปัฏฐากเปรียบได้กับตำแหน่งใดในปัจจุบัน</p> <p>ก. เลขานุการ ข. กรรมการ
ค. เหนรัญญิก ง. เสนาธิการ</p> <p>2. เพราะเหตุใดพระอานนท์จึงได้รับยกย่องว่าเป็นผู้ไฉน ไฉ่ฟังมาก</p> <p>ก. ท่านได้จาริกไปในที่ต่างๆ มากมาย
ข. มีผู้มาปรึกษาธรรมกับท่านมาก
ค. ไฉ่ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้ามากที่สุด
ง. ท่านเป็นประธานในพิธีกรรมต่างๆ หลายครั้ง</p> <p>3. ใครมีลักษณะเป็น “พหูสูต” ที่สุด</p> <p>ก. กุ๊งขยัน ฝึกศึกษาหาความรู้
ข. กามมีความอดทนในการทำงาน
ค. กบมีความกตัญญูต่อพ่อแม่
ง. ก้อยมีความฉลาดหลักแหลม</p> <p>4. ในฐานะที่เป็นนักเรียน ทุกข้อเป็นคุณธรรมของพระอานนท์ ที่ควรเอาเป็นแบบอย่างยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. มีสติ ข. เป็นพหูสูต
ค. มีความเพียร ง. เป็นพุทธอุปัฏฐากที่ดี</p> <p>5. บุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการสังคายนาพระธรรมวินัยคือข้อใด</p> <p>ก. พระอานนท์
ข. พระสารีบุตร
ค. พระมหากัจจายนะ
ง. พระอัญญาโกณฑัญญะ</p> | <p>6. ทุกข้อเกี่ยวกับประวัติของสามเณรปัญจิต ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. สามเณรปัญจิตเป็นชาวเมืองสาวัตถี
ข. ตระกูลของสามเณรปัญจิตอุปัฏฐากพระสารีบุตร
ค. สามเณรปัญจิตต้องการบวชเมื่ออายุได้ 7 ขวบ
ง. ตอนมารดาของสามเณรปัญจิตตั้งครรภ์มีอาการแพ้ท้องที่แปลก</p> <p>7. ข้อใดกล่าวถึงประวัติสามเณรปัญจิตได้ถูกต้อง</p> <p>ก. บรรลุพระอรหันต์ หลังจากบวชได้ 8 ปี
ข. ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้สามเณรปัญจิตบรรพชา
ค. พระสารีบุตรไม่ให้สามเณรปัญจิตไปบิณฑบาต เพราะยังเด็กอยู่
ง. เหตุการณ์ที่ทำให้สามเณรปัญจิตบรรลุนิรโรคผลคือ เห็นคนไข่น้ำช่างคัดลูกศร ช่างฉาบน้ำ</p> <p>8. คุณธรรมที่นักเรียนควรเอาเป็นแบบอย่างของสามเณรปัญจิตคือข้อใด</p> <p>ก. มีความซื่อสัตย์
ข. มีความอดทน
ค. มีความกตัญญู
ง. มีความใฝ่รู้ ช่างสังเกต</p> |
|--|--|

9. บุคคลใดปฏิบัติตามแบบอย่างของ สามเณรปัญจิต ก. คู่หมั้นจะถามครูเมื่อสงฆ์ ข. ได้เก็บเงินได้แล้วนำไปแจ้งครู ค. ต่อมิน้ำใจช่วยครูของที่หนัก ง. ดันมักจะคุยกับเพื่อนเสมอเวลา ที่ครูสอน	10. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุดต่อจากข้อความ ที่ว่า “ช่างครทั้งหลายน้อมคัสคร ช่าง ถากไม้ทั้งหลายน้อมถากไม้ นักเรียน ทั้งหลายน้อม...” ก. พุคจาโพเราะ ข. ใช้จายอย่างประหยัด ค. ขยันช่วยงานพ่อแม่ ง. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
---	--

เฉลย

1. ก 2. ก 3. ก 4. ง 5. ก
6. ก 7. ง 8. ง 9. ก 10. ง

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวผิดจากความเป็นจริง ก. พระมหากัจจายนะเป็นชาวกรุงอุชเชนี ข. บิดาของพระมหากัจจายนะมีตำแหน่งเป็นเสนานตี ค. เมื่อบิดาเสียชีวิตพระมหากัจจายนะได้มีตำแหน่งเป็นปุโรหิต ง. กษัตริย์ครองกรุงอุชเชนี คือ พระเจ้าจันทปัชโชติ 2. ข้อใดเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่พระพุทธเจ้าทรงให้พระมหากัจจายนะและบริวารไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่กรุงอุชเชนี ก. ทรงเห็นว่าพระมหากัจจายนะเป็นชาวกรุงอุชเชนี ข. ทรงเห็นว่าพระมหากัจจายนะมีตำแหน่งเป็นปุโรหิต ค. ทรงเห็นว่าพระมหากัจจายนะมีความสามารถในการแสดงธรรม ง. ทรงเห็นว่าพระมหากัจจายนะเป็นกนสมัยของพระมหากษัตริย์ 3. ทุกข้อเป็นคุณธรรมของพระมหากัจจายนะยกเว้นข้อใด ก. วางแผนรอบคอบ ข. ยึดมั่นคำสัญญา ค. ช่วยบำรุงศาสนา ง. ตั้งใจฟังและตั้งใจศึกษา	4. เหตุผลข้อใดสนับสนุนว่าพระมหากัจจายนะ มีความสามารถในการแสดงธรรมมากที่สุด ก. พระมหากัจจายนะมีบริวารมาก ข. มีผู้บริจาคสิ่งของให้กับพระมหากัจจายนะ ค. พระมหากัจจายนะเคยเป็นปุโรหิต ง. กษัตริย์และชาวกรุงอุชเชนีศรัทธาและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา 5. คุณธรรมข้อใดของพระมหากัจจายนะที่ควรยึดเป็นแบบอย่างที่สุด ก. วางแผนรอบคอบ ข. ช่วยบำรุงศาสนา ค. ยึดมั่นคำสัญญา ง. ตั้งใจฟังและตั้งใจศึกษา 6. โอวาท 10 ในข้อใดที่ว่า “ไฟในอย่านำออก” หมายความว่าอย่างไร ก. อย่าชักชวนคนนอกบ้านเข้ามาอยู่ในบ้าน ข. อย่าจับไล่ไสส่งคนในบ้านออกไปนอกบ้าน ค. อย่านำคำที่คนอื่นนินทาคนในครอบครัวมาเล่าสู่กันฟัง ง. อย่านำความไม่ดีภายในครอบครัวไปเล่าให้คนภายนอกฟัง

7. ปัจจัยที่ทำให้นางวิสาขาเสื่อมใสศรัทธาพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงคืออะไร ก. นับถือตามสามี ข. บิคารมารคานับถือพระพุทธศาสนา ค. ไปอยู่ในครอบครัวที่เป็นมิจฉาทิฐิ ง. ได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า เมื่ออายุ 7 ขวบ 8. นางวิสาขาได้รับยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอกตักละในด้านใด ก. ปัญญา ข. ถวายทาน ค. มีความเพียร ง. การสอนธรรม	9. ทุกข้อเป็นคุณธรรมที่ควรยึดเป็นแบบอย่างของนางวิสาขา ยกเว้นข้อใด ก. ศีพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ ข. เป็นผู้มีความอดทนเป็นเลิศ ค. ศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง ง. ทำหน้าที่ครบทั้งทางโลกและทางธรรม 10. บุคคลในข้อใดยึดคุณธรรมของนางวิสาขาเป็นแบบอย่าง ก. ปู่ เป็นผู้ที่มีความดีพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ ข. เป้ มีความอดทน ต่อความยากลำบาก ค. โป้ง เฉลียวฉลาดใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา ง. ป๊อ มีความขยันหมั่นเพียร
--	---

เฉลย

1. ข 2. ค 3. ง 4. ค 5. ง
6. ง 7. ค 8. ข 9. ข 10. ก

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง พระสงฆ์และการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดมีใช้พบทางของวัด

- ก. เป็นสถานที่จัดงานแต่งงาน
- ข. เป็นแหล่งความรู้สาขาวิชาต่างๆ
- ค. เป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมของชุมชน
- ง. เป็นสถานที่จัดพิธีกรรมทำบุญตามประเพณี

2. ข้อใดกล่าวผิดจากความเป็นจริง

- ก. สมัยโบราณวัดเป็นสถานที่ให้การศึกษา
- ข. ปัจจุบันวัดยังมีบทบาทในการศึกษา
- ค. ปัจจุบันไม่ว่าเด็กหญิงหรือเด็กชายก็สามารถเรียนได้
- ง. สมัยโบราณไม่ว่าเด็กหญิงหรือเด็กชายมีโอกาสเรียนเท่าเทียมกัน

3. พระสงฆ์มีความสำคัญต่อ

พระพุทธศาสนาในแง่ใดมากที่สุด

- ก. สืบทอดพระศาสนา
- ข. รักษาศาสนสมบัติ
- ค. สืบสอนธรรมแก่ประชาชน
- ง. เป็นผู้ประกอบศาสนพิธี

4. เหตุใดพระสงฆ์จึงจำเป็นต้องปฏิบัติดีและปฏิบัติชอบ

- ก. จะได้บุญมาก
- ข. มิให้ถูกตำหนิ
- ค. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น
- ง. สร้างศรัทธาแก่ผู้พบเห็น

5. ข้อใดมีใช้จุดหมายของการบรรพชา

- ก. ได้ใกล้ชิดกับพระศาสนา
- ข. จะได้สะเดาะเคราะห์
- ค. ได้ฝึกอบรมกิริยามรรยาท
- ง. ได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

6. ทุกข้อเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์

ยกเว้นข้อใด

- ก. สอนให้คนทำดี
- ข. เผยแผ่ธรรมะ
- ค. สืบทอดพระศาสนา
- ง. อนุเคราะห์ชาวบ้านด้วยการทำนายดวงชะตา

7. การปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชนต่อพระสงฆ์ ในข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

- ก. หมั่นทำบุญด้วยปัจจัย 4
- ข. หมั่นบำรุงดูแลเสนาสนะ
- ค. หมั่นศึกษาปฏิบัติธรรม
- ง. หมั่นดูแลและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกถวายท่าน

8. พระรูปใดปฏิบัติได้ถูกต้องตามพจน์

- ก. หลวงตาเทศในวันพระ
- ข. หลวงปู่จาริกไปศึกษาพระธรรมต่างจังหวัด
- ค. หลวงพี่รับบริจาคสร้างวัด
- ง. หลวงลุงทำนายดวงชะตาให้ชาวบ้าน

9. ข้อใดเป็นการแสดงออกที่<u>ไม่เหมาะสม</u> ต่อ พระสงฆ์ ก. อุปถัมภ์ท่านด้วยปัจจัย 4 ข. กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ค. ช่วยทำธุระของท่านตามสมควร ง. แสดงความเคารพพระสงฆ์ เฉพาะที่เราคุ้นเคย	10. เมื่อพระสงฆ์เดินมายังบริเวณพิธีและเดินผ่านหน้านักเรียน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ทุกเข่าก้มลงกราบ ข. ลุกขึ้นยืนและยกมือไหว้ ค. นั่งตัวตรงและทักทายท่าน ง. นั่งสำรวมและยกมือไหว้
--	---

เฉลย

1. ก 2. ง 3. ก 4. ค 5. ข
6. ง 7. ค 8. ก 9. ง 10. ง

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่ของชาวพุทธ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. การบำรุงและพัฒนาวัดเป็นหน้าที่ของใคร

- ก. สามเณร ข. พระสงฆ์
ค. ผู้ที่ไปวัด ง. ชาวพุทธทุกคน

2. นักเรียนควรช่วยบำรุงและพัฒนาวัด

- ตามข้อใด จึงจะเหมาะสมที่สุด
ก. บริจาคเงินสิ่งของเพื่อพัฒนาวัด
ข. สร้างกำแพงรอบวัด
ค. ดูแลทรัพย์สินในวัดให้คงสภาพสมบูรณ์
ง. เมื่อมีโอกาสก็ทำความสะอาดบริเวณวัด

3. บุคคลในข้อใดช่วยพัฒนาวัดน้อยที่สุด

- ก. เรียบซ่อมแซมประตูวัด
ข. รุ่งช่วยทำความสะอาดบริเวณวัด
ค. รวมนั่งสมาธิในวัด
ง. ropyปลูกต้นไม้ในวัด

4. ในวัยเยาว์ ชาวพุทธควรปฏิบัติตน

- ตามข้อใดมากที่สุด
ก. ประกอบอาชีพสุจริต
ข. ออกบวชศึกษาพระธรรม
ค. หมั่นศึกษาหาความรู้
ง. เผยแพร่ความรู้ของตน

5. ข้อใดไม่ถือว่าเป็นหน้าที่ของ

- พุทธศาสนิกชน
ก. ทำนุบำรุงพระศาสนา
ข. ปกป้องพระศาสนา
ค. คิดค้นหลักธรรมใหม่
ง. ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

6. ถ้าต้องการให้พระพุทธศาสนามีความ

- มั่นคง ชาวพุทธพึงปฏิบัติตนเช่นใด
ก. ทำบุญตักบาตรทุกวัน
ข. ปฏิบัติตามพุทธธรรม
ค. ไม่กระทำความผิดกฎหมาย
ง. สร้างศาสนวัตถุให้มาก

7. คุณสมบัติเบื้องต้นที่ชาวพุทธซึ่งจะทำ

หน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาพึงมีคืออะไร

- ก. เป็นผู้ที่รักญาติ โปสกลีล
ข. สำเร็จเปรียญ 9 ประโยค
ค. เคยผ่านการบวชเรียนมาแล้ว
ง. เข้าใจหลักธรรมอย่างถูกต้อง

8. บุคคลใดมิได้ปฏิบัติตนเป็น

พุทธศาสนิกชนที่ดี

- ก. หมู หมั่นศึกษาหาความรู้ทั้ง
ทางโลกและทางธรรม
ข. หนู ปฏิบัติตนตามหลักธรรม
และพิธีกรรมทางศาสนา
ค. หาญ เมื่อมีโอกาสก็จะเผยแผ่
พระพุทธศาสนา

ง. หิน ทำร้ายผู้ที่ลบหลู่พระพุทธศาสนา

9. การกระทำของบุคคลในข้อใดถือเป็นการ

- เผยแผ่พระพุทธศาสนา
ก. ไซยา สนทนาธรรมกับเจ้าอาวาส
ข. วันชัย นิมนต์พระมาฉันภัตตาหาร
ค. อนันต์ อ่านหนังสือธรรมะก่อนนอน
ง. ภามิต อธิบายธรรมให้ชาวต่างชาติฟัง

10. การกระทำในข้อใดถือเป็นการปกป้อง

พระพุทธศาสนา

ก. ช่วยทำสิ่งกีดขวางวัด

ข. พาน้องไปวิ่งเล่นในวัด

ค. พาชชาวต่างชาติเข้าชมวัด

ง. ดูแลความประพฤติของพระสงฆ์

เฉลย

1. ง 2. ง 3. ก 4. ก 5. ก

6. ข 7. ง 8. ง 9. ง 10. ง

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. วันมาฆบูชามีความสำคัญอย่างไร

- ก. วันจาตุรงคสันนิบาต
- ข. วันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา
- ค. วันถวายพระเพลิงพระสรีระของพระพุทธเจ้า
- ง. วันประสูติ ตรัสรู้ ปรีณิพพานของพระพุทธเจ้า

2. ข้อใดไม่ใช่เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในวันมาฆบูชา

- ก. พระอรหันต์สาวกจำนวน 1,250 รูปมาประชุมพร้อมกัน
- ข. พระอรหันต์เหล่านั้นล้วนเป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา
- ค. พระอรหันต์เหล่านั้นมาประชุมกันโดยได้นัดหมายกันล่วงหน้า
- ง. วันนั้นเป็น วันมาฆบูชาบรมมี

3. วันสำคัญวันใดมีเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติมากที่สุด

- ก. วันมาฆบูชา ข. วันวิสาขบูชา
- ค. วันอาสาฬหบูชา ง. วันอัฐมีบูชา

4. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของ

วันอาสาฬหบูชา ได้ ถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้
- ข. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงปลงอาลัยสังขาร
- ค. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงดับขันธปรินิพพาน
- ง. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระศาสนา

5. ทุกข้อล้วนเกิดขึ้นในวันอาสาฬหบูชา ยกเว้นข้อใด

- ก. เป็นวันแรกที่มีพระสงฆ์เกิดขึ้นในโลก
- ข. เป็นวันแรกที่พระพุทธเจ้าแสดงธรรม
- ค. เป็นวันแรกที่มีพระรัตนตรัยครบองค์สาม
- ง. เป็นวันแรกที่พระพุทธเจ้าเสด็จกลับจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

6. วันเข้าพรรษามีความสำคัญตรงตามข้อใดที่สุด

- ก. ต้องการให้พระสงฆ์พักผ่อน
- ข. เว้นการเยี่ยมเยียนสถานที่อื่น
- ค. เป็นช่วงเวลาที่พระสงฆ์ปฏิบัติธรรม
- ง. พระสงฆ์จะได้ไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่น

7. ในวันออกพรรษา พระสงฆ์จะทำสังฆกรรมที่เรียกว่า “ปวารณา” ซึ่งก่อให้เกิดผลดีแก่พระสงฆ์อย่างไร ก. ได้ตัดกิเลสตนเอง ข. ได้สำรวจตนเอง ค. ได้ตัดเตือนผู้อื่น ง. ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง 8. ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนานักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. ทำบุญตักบาตรฟังธรรม ข. ชวนเพื่อนไปทัศนศึกษา ค. ไปเยี่ยมเพื่อนสนิทที่บ้าน ง. ช่วยนักรทำความสะดวกห้อง	9. ควรปฏิบัติตนอย่างไรในวันอาสาฬหบูชา จึงจะได้ชื่อว่าระลึกถึงพระพุทธเจ้าที่สุด ก. เวียนเทียน ข. ทำบุญตักบาตร ค. ประกอบศาสนกิจ ง. ทำความดีละเว้นความชั่ว 10. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์ที่พระภิกษุสงฆ์ต้องปฏิบัติในช่วงวันเข้าพรรษา ก. สวดปาติโมกข์ทุกครั้งหลังจากทำวัตร ข. จดจาริกจากวัดแล้วศึกษาปฏิบัติธรรม ค. เดินทางไปเยี่ยมพระภิกษุในถิ่นทุรกันดาร ง. ออกเยี่ยมเยียนชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียง
---	---

เฉลย

1. ก 2. ค 3. ข 4. ง 5. ง
6. ค 7. ง 8. ก 9. ง 10. ข

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาดไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง คุณของพระรัตนตรัย

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. พระรัตนตรัยมีความหมายสอดคล้องกับข้อใด ก. แก้ว 3 ประการ ข. สิ่งประเสริฐสุด 3 สิ่ง ค. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ง. พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก 2. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับพระพุทธ ก. ศาสดาของศาสนาพุทธ ข. ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง ค. ก้นพบสังฆกรรม ง. สาวกผู้สืบทอดศาสนา 3. ทุกข้อกล่าวถึงพระธรรมได้ถูกต้อง ยกเว้นข้อใด ก. เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ ข. เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงคิดค้นขึ้นมาใหม่ ค. เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงนำมาสอนให้ผู้อื่นรู้ตาม ง. เป็นสิ่งที่กล่าวถึงหลักแห่งความจริงที่มีอยู่แล้ว 4. การที่พระพุทธศาสนาสืบทอดจนมาถึงปัจจุบันนั้นเป็นเพราะพระพุทธรูปในด้านใด ก. พระสัทธาคุณ ข. พระปัญญาคุณ ค. พระวิสุทธิคุณ ง. พระมหากรุณาธิคุณ	5. พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ได้ด้วยพระองค์ แสดงว่าพระองค์ทรงมีคุณด้านใด ก. พระวิสุทธิคุณ ข. พระปัญญาคุณ ค. พระธรรมคุณ ง. พระมหากรุณาธิคุณ 6. ข้อใดมิใช่คุณของพระธรรมที่มีต่อผู้ที่ปฏิบัติตามพระธรรม ก. ทำให้ผู้ปฏิบัติจิตใจสงบ ข. รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปสู่ความชั่ว ค. ให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติตามที่ปฏิบัติ ง. รักษาผู้ปฏิบัติเกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 7. พระสงฆ์มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาในด้านใดมากที่สุด ก. การสร้างวัด ข. ศึกษาพระธรรม ค. รักษาศาสนสมบัติ ง. สืบทอดพระศาสนา 8. การกระทำในข้อใดถือว่าเป็นการตอบแทนพระคุณของพระพุทธเจ้าที่สมเหตุสมผล ก. ตั้งใจศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา ข. สวดมนต์ทุกคืนก่อนนอน ค. ปฏิบัติตามคำสอนอย่างเคร่งครัด ง. ศึกษาพระธรรมที่พระองค์สอนไว้ให้เข้าใจ

9. จงพิจารณากรณีต่อไปนี้ว่า ข้อใดไม่ใช่วิธีการแสดงความเคารพในพระสงฆ์ ก. สักคี่ศรีศึกษาหลักธรรมอยู่เสมอ ข. สักคี่สาวดมนต์ระลึกถึงพระพุทธเจ้า ค. สักคี่สัทธิปฏิบัติตามคำสอนอย่างเคร่งครัด ง. สักคี่สมสะสมพระเครื่องและเครื่องรางของขลังไว้วัดเพื่อบูชา	10. ผู้ใดแสดงความเคารพต่อพระธรรมได้ถูกต้อง ก. จำไว้พระก่อนนอนทุกคืน ข. แงะตั้งใจศึกษาเรียนรู้พระธรรม ค. เจ้าถวายปัจจัยเป็นประจำ ง. เจียมกราบพระด้วยเบญจางคประดิษฐ์
---	---

เฉลย

1. ก 2. ง 3. ข 4. ง 5. ข
6. ง 7. ง 8. ง 9. ง 10. ข

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

สูตรประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

เมื่อ E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ

E_2 = ประสิทธิภาพของผลลัพท์

$\sum X$ = คะแนนรวมของการทำแบบฝึกหัด

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชั้นรวมกัน

N = จำนวนผู้เรียน

$\sum Y$ = คะแนนรวมของผลลัพท์หลังเรียน

B = คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

ก. การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1)

ตารางที่ 18 แสดงการทดลองบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1)

(n = 3)

เรื่องที่ คนที่	1			2			3			4			5			6			7			8		
	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค	ก	ล	ค
	10	10	16	10	10	16	10	10	15	10	10	18	10	10	19	10	10	14	10	10	15	10	10	14
1	4	10	16	5	9	15	3	9	15	5	9	17	6	10	17	4	9	14	3	9	13	3	9	14
2	4	9	15	4	9	15	3	8	13	3	8	15	5	10	15	6	8	14	2	9	12	2	8	14
3	2	6	10	3	6	10	2	6	10	2	7	12	5	8	11	5	8	9	0	6	10	2	7	10
รวม	10	25	41	12	24	40	8	23	38	10	24	44	16	28	44	15	25	37	5	24	35	7	24	38

*ก = คะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

*ล = คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน

*ค = คะแนนการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน โปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

ข. การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1:10)

ตารางที่ 19 แสดงการทดลองบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบแบบกลุ่มเล็ก (1:10) (n = 10)

เรื่องที่ คนที่	1			2			3			4			5			6			7			8		
	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค	ก	ธ	ค
	10	10	16	10	10	16	10	10	15	10	10	18	10	10	19	10	10	14	10	10	15	10	10	14
1	4	9	16	5	10	16	4	9	15	4	10	17	6	10	19	7	10	13	6	10	15	6	10	14
2	3	9	16	5	10	16	3	10	14	5	10	18	6	10	19	5	10	14	6	10	15	4	9	14
3	5	10	15	4	10	15	4	9	14	4	9	18	5	9	19	5	10	14	5	10	14	5	10	13
4	3	10	15	5	10	15	3	10	13	3	9	17	5	10	18	4	9	14	6	9	14	3	9	13
5	3	9	16	4	9	14	3	9	14	4	10	16	6	10	18	5	10	14	5	8	13	4	10	12
6	4	10	15	4	10	15	3	8	14	2	9	16	5	10	17	5	9	12	5	10	13	3	9	13
7	3	9	14	4	8	14	4	10	13	4	9	17	4	8	19	6	9	14	5	10	13	4	9	12
8	2	8	12	3	8	13	2	8	12	3	8	15	4	8	16	4	8	12	3	8	12	3	8	11
9	2	8	11	4	8	12	1	7	12	3	7	16	3	8	14	5	7	10	3	7	13	4	8	12
10	3	8	13	2	8	10	3	7	11	1	7	14	4	7	16	4	8	11	3	8	11	3	7	11
รวม	32	90	141	40	91	140	30	87	131	33	88	164	48	90	175	50	90	128	45	90	133	39	89	125

ก = คะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน *ธ = คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน *ค = คะแนนการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน โปรแกรม

ค. การทดลองแบบภาคสนาม

ตารางที่ 20 แสดงการทดลองบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบแบบภาคสนาม (n = 30)

เรื่องที่ คนที่	1			2			3			4			5			6			7			8		
	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด	ก	ค	ด
	10	10	16	10	10	16	10	10	15	10	10	18	10	10	19	10	10	14	10	10	15	10	10	14
1	4	7	14	3	7	12	2	8	14	2	8	13	3	8	17	4	7	12	3	6	13	2	6	12
2	3	8	13	3	8	14	0	7	13	2	7	15	4	7	16	4	8	13	3	7	12	0	6	13
3	3	8	13	4	9	13	3	8	15	3	7	17	5	8	18	5	8	14	6	8	14	3	7	13
4	5	9	15	4	10	15	2	9	15	3	8	18	5	9	18	6	10	14	6	9	15	4	9	14
5	7	10	16	6	10	16	4	10	15	3	9	18	6	10	18	5	9	14	5	8	15	2	7	14
6	5	10	16	5	10	16	3	9	15	4	10	18	7	10	19	6	10	14	5	10	14	5	10	14
7	4	9	16	5	10	16	4	10	15	4	9	17	6	10	18	7	10	14	4	9	15	4	10	13
8	6	10	16	4	10	16	4	10	15	5	10	18	5	10	19	5	8	13	5	10	15	6	10	14
9	5	7	13	3	9	12	2	9	13	3	10	18	3	8	19	5	9	14	4	9	12	3	8	13
10	4	10	14	4	9	15	4	10	15	4	10	17	5	9	19	6	10	14	4	10	14	5	10	14
11	6	9	16	5	10	16	4	10	15	3	9	17	6	10	18	5	9	14	5	9	15	5	10	14
12	6	10	16	6	10	16	3	10	14	5	10	18	6	10	17	4	9	13	6	10	15	4	9	14

ตารางที่ 20 แสดงการทดลองบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบแบบภาคสนาม (n = 30) (ต่อ)

เรื่องที่ กนที่	1			2			3			4			5			6			7			8		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
	10	10	16	10	10	16	10	10	15	10	10	18	10	10	19	10	10	14	10	10	15	10	10	14
13	4	10	14	3	8	12	1	7	13	2	8	16	4	9	17	6	10	14	6	10	13	5	10	12
14	5	10	16	4	10	16	3	9	15	4	10	17	6	10	18	4	9	13	5	10	15	4	9	14
15	5	10	16	5	10	16	4	9	15	5	10	17	4	8	17	6	10	14	7	10	14	5	10	14
16	3	7	12	3	7	14	2	7	12	3	8	16	3	9	15	4	8	12	4	9	12	4	9	12
17	3	6	14	3	5	13	3	7	14	3	8	17	4	8	16	5	10	13	3	7	13	4	8	12
18	4	8	15	4	10	15	4	7	12	4	10	18	4	9	18	6	10	13	4	8	14	3	9	14
19	6	10	15	4	8	15	4	9	15	3	8	18	6	10	19	5	9	14	5	10	14	4	10	14
20	6	10	16	5	10	16	5	10	15	4	10	18	4	10	19	6	9	13	6	10	15	4	10	14
21	5	10	16	5	9	15	4	10	15	5	10	17	5	10	19	6	10	13	5	8	15	5	10	13
22	6	8	16	5	10	15	5	10	14	4	9	15	4	9	18	5	9	13	6	10	15	4	10	14
23	4	9	14	4	9	15	3	10	13	3	10	18	6	9	19	6	10	14	4	9	14	5	10	16
24	3	8	13	4	9	14	1	8	14	2	10	18	4	10	19	3	8	14	3	8	13	2	8	10

ตารางที่ 20 แสดงการทดลองบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบแบบภาคสนาม (n = 30) (ต่อ)

เรื่องที่ คนที่	1			2			3			4			5			6			7			8		
	ก 10	ด 10	ค 16	ก 10	ด 10	ค 16	ก 10	ด 10	ค 15	ก 10	ด 10	ค 18	ก 10	ด 10	ค 19	ก 10	ด 10	ค 14	ก 10	ด 10	ค 15	ก 10	ด 10	ค 14
25	4	10	15	4	10	16	4	10	15	3	10	18	6	10	18	4	9	14	5	10	15	3	9	14
26	5	8	12	3	9	16	3	9	15	3	9	17	5	9	19	6	10	14	4	9	14	4	10	14
27	6	10	12	3	9	16	3	9	13	3	9	18	5	10	19	4	9	14	5	10	15	5	10	14
28	4	10	16	6	10	16	4	10	14	3	10	18	4	9	18	7	10	14	6	10	14	4	9	13
29	5	10	16	4	10	16	5	9	15	4	10	18	6	10	18	5	9	13	6	9	15	4	10	14
30	5	10	16	6	10	16	3	10	15	4	10	18	5	10	18	6	10	14	4	8	15	3	10	13
รวม	141	271	442	127	274	449	96	270	428	103	276	516	147	278	540	156	276	406	144	270	424	115	273	401

*ก = คะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

*ด = คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน

*ค = คะแนนการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน โปรแกรม

การหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ (E_1 / E_2)

1. การหาประสิทธิภาพ แบบหนึ่งต่อหนึ่ง

เล่มที่ 1 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 41 & 25 \\
 E_1 = & \frac{3}{16} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\
 & = 85.42 & = 83.33
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 85.42/83.33

เล่มที่ 2 พุทธประวัติ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 40 & 24 \\
 E_1 = & \frac{3}{16} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\
 & = 83.33 & = 80.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 83.33/80.00

เล่มที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 38 & 23 \\
 E_1 = & \frac{3}{15} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\
 & = 84.44 & = 76.67
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 84.44/76.67

เล่มที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 44 & 24 \\ E_1 = & \frac{3}{18} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\ & = 81.48 & = 80.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 81.48/80.00

เล่มที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติคนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 44 & 28 \\ E_1 = & \frac{3}{19} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\ & = 77.19 & = 93.33 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 77.19/93.33

เล่มที่ 6 หน้าที่ของชาวพุทธ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 37 & 25 \\ E_1 = & \frac{3}{14} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\ & = 88.09 & = 83.33 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 88.09/83.33

เล่มที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 35 & 24 \\ E_1 = & \frac{3}{15} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\ & = 77.78 & = 80.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 77.78/80.00

เล่มที่ 8 พระสงฆ์และการปฏิบัติคนที่เหมาะสมคือพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 38 & 24 \\
 E_1 = & \frac{3}{14} \times 100 & E_2 = \frac{3}{10} \times 100 \\
 & = 90.48 & = 80.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 90.48/80.00

2. การหาค่าประสิทธิภาพ แบบกลุ่มเล็ก (1:10)

เล่มที่ 1 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 143 & 90 \\
 E_1 = & \frac{10}{16} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\
 & = 89.37 & = 90.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 89.37/90.00

เล่มที่ 2 พุทธประวัติ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 140 & 91 \\
 E_1 = & \frac{10}{16} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\
 & = 87.50 & = 91.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 87.50/91.00

เล่มที่ 3 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 131 & 87 \\
 E_1 = & \frac{10}{15} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\
 & = 87.33 & = 87.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 87.33/87.00

เล่มที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 164 & 88 \\ E_1 = & \frac{10}{18} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\ & = 91.11 & = 88.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 91.11/88.00

เล่มที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติคนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 75 & 90 \\ E_1 = & \frac{10}{19} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\ & = 92.10 & = 90.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 92.10/90.00

เล่มที่ 6 หน้าที่ของชาวพุทธ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 128 & 90 \\ E_1 = & \frac{10}{14} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\ & = 91.43 & = 90.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 91.43/90.00

เล่มที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 133 & 90 \\ E_1 = & \frac{10}{15} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\ & = 88.67 & = 90.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 88.67/90.00

เล่มที่ 8 พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 125 & 89 \\ E_1 = & \frac{10}{14} \times 100 & E_2 = \frac{10}{10} \times 100 \\ & = 89.28 & = 89.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 89.28/89.00

3. การหาประสิทธิภาพ แบบภาคสนาม (n=30)

เล่มที่ 1 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 442 & 271 \\ E_1 = & \frac{30}{16} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 92.08 & = 90.33 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 92.08/90.33

เล่มที่ 2 พุทธประวัติ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 449 & 274 \\ E_1 = & \frac{30}{16} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 93.54 & = 91.33 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 93.54/91.33

เล่มที่ 8 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 428 & 270 \\ E_1 = & \frac{30}{15} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 95.11 & = 90.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 95.11/90.00

เล่มที่ 4 ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (ต่อ)

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 516 & 276 \\ E_1 = & \frac{30}{18} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 95.56 & = 92.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 95.56/92.00

เล่มที่ 5 พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 540 & 278 \\ E_1 = & \frac{30}{19} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 94.74 & = 92.67 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 94.74/92.67

เล่มที่ 6 หน้าที่ของชาวพุทธ

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl} & 406 & 276 \\ E_1 = & \frac{30}{14} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\ & = 96.67 & = 92.00 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 96.67/92.00

เล่มที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 424 & 270 \\
 E_1 = & \frac{30}{15} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\
 & = 94.22 & = 90.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 94.22/90.00

เล่มที่ 8 พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

แทนค่าในสูตร E_1 / E_2

$$\begin{array}{rcl}
 & 401 & 273 \\
 E_1 = & \frac{30}{14} \times 100 & E_2 = \frac{30}{10} \times 100 \\
 & = 95.48 & = 91.00
 \end{array}$$

ดังนั้นประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 95.48/91.00

ตารางที่ 21 แสดงค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

บทเรียนโปรแกรม เรื่องที่	การทดลอง 1: 1	การทดลองกลุ่มเล็ก	การทดลองภาคสนาม
	E_1 / E_2	E_1 / E_2	E_1 / E_2
1	85.42/83.33	89.37/90.00	92.08/90.33
2	83.33/80.00	87.50/91.00	93.54/91.33
3	84.44/76.67	87.33/87.00	95.11/90.00
4	81.48/80.00	91.11/88.00	95.56/92.00
5	77.19/93.33	92.10/90.00	94.74/92.67
6	88.09/83.33	91.43/90.00	96.67/92.00
7	77.78/80.00	88.67/90.00	94.22/90.00
8	90.48/80.00	89.28/89.00	95.48/91.00
เฉลี่ย	83.53/82.08	89.60/89.37	94.67/91.17

ภาคผนวก ก

1. แผนการสอนตามคู่มือครู
2. แผนการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
ที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

แผนการสอนที่ 1

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

(แผนการสอนตามคู่มือครู) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติไทยตั้งแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน พุทธศาสนากับชาติไทย มีความสัมพันธ์กันในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้
- 2.บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้
- 3.บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้
- 4.ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

พระพุทธศาสนา

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติมาเป็นเวลาช้านานนับตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี พุทธศาสนิกชนต่างมุ่งมั่นในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยความเลื่อมใส โดยการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้ามีการสันทนาธรรมเป็นประจำทุกวันพระ และยังมีพิธีกรรมอื่นๆ อีกมากมาย พิธีกรรมเหล่านี้เองทำให้พุทธศาสนิกชนต้องมีการชุมนุมร่วมกันและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

ก. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คนไทย เพราะหลักธรรมของพระพุทธศาสนาสอนให้คนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมีเมตตาปรานีต่อกัน ไม่เบียดเบียนกัน จึงทำให้คนไทยมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและรู้สึกรักสามัคคีกัน

2. พระพุทธศาสนาเป็นต้นกำเนิดศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรม จากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาทำให้เกิดจิตรกรรมฝาผนังเพื่ออธิบายคำสอนของพระองค์ท่านให้เป็นรูปธรรม คำสอนเรื่องชาดกต่างๆ ทำให้เกิดวรรณกรรมของไทยหลายเรื่อง การกราบไหว้และประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเกิดการตายของคนในสังคมไทย ก็มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น

3. พระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต พระพุทธศาสนาได้วางหลักในการดำเนินชีวิตไว้ 3 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ให้พึ่งตนเองทางสังคม ให้สามารถอยู่ได้อย่างเป็นสุข

ขั้นที่ 2 ให้มีคุณธรรมโดยเน้นความสุขด้านจิตใจ

ขั้นที่ 3 เน้นให้เห็นประโยชน์ของธรรมะ โดยละเลิกจากสิ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์ ซึ่งแนวทางนี้ยอมทำให้ผู้ปฏิบัติตามสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. พระพุทธศาสนาสร้างสังคมไทยให้มีความสุข พระพุทธศาสนาสอนให้รู้ว่า สิ่งต่างๆ ในโลกนี้ไม่มีอะไรจะคงสภาพเดิมอยู่ได้ตลอดไป เมื่อมีเกิดแล้วก็ดับได้ จึงต้องทำให้คนไทยรู้จัก “ทำใจได้” กับเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นกับคนแม้จะเลวร้ายปานใดก็ตามก็พร้อมจะให้อภัย จนทำให้เกิดคำพูดติดปากคนไทยว่า “ไม่เป็นไร” ซึ่งจะช่วยให้จิตใจสงบสุข จึงทำให้ปรากฏรอยยิ้มอยู่บนใบหน้าคนไทยเสมอๆ จนได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งรอยยิ้ม

ข. เหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาและนับถือกันมาช้านานสังคมไทยทุกระดับจึงรับ

เอาความเชื่อและคำสอนเข้าไปโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจทำให้เกิดพัฒนาการที่เป็นประโยชน์ต่อคนไทยและชาติไทยในด้านต่างๆ เช่น มารยาทไทย ความเชื่อ ประเพณี วรรณกรรม และศิลปกรรม อันเป็นลักษณะเฉพาะของคนไทยทุกคนไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ มีหัวข้อต่างๆ ที่ควรนำมาพิจารณา 7 หัวข้อ ซึ่งจะได้อีกกล่าวต่อไป

1. พระพุทธศาสนากับมารยาทไทย มารยาทต่างๆของคนไทย เช่น การกราบ การไหว้ การรู้จักอ่อนน้อม รู้จักสับมาการวะ เหล่านี้เป็นข้อปฏิบัติที่กระทำกันอยู่แล้วในหมู่พระสงฆ์แล้วได้กลายมาเป็นมารยาทไทย

2. พระพุทธศาสนากับความเชื่อ พระพุทธศาสนาได้ให้หลักความเชื่อและแนะทางชีวิตให้แก่คนไทย เช่นความเชื่อเรื่องกรรมและผลของกรรม การเชื่อว่า ต้นเหตุของความดีและความชั่วมาจากการควบคุมและไม่ควบคุม ความโลภ ความโกรธและความหลง เป็นต้น

3. พระพุทธศาสนากับความร่วมมือ พระพุทธศาสนาสอนในเรื่องความเมตตา กรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำให้เกิดระบบแรงงานที่ร่วมมือซึ่งกันและกัน เช่น ลงแขกดำนา เกี่ยวข้าว ปลูกบ้าน การพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

4. พระพุทธศาสนากับวรรณกรรมและศิลปกรรม พระพุทธศาสนาทำให้เกิดวรรณกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้เค้าโครงเรื่องมาจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ไตรภูมิพระร่วง มหาชาติคำหลวง ทศชาติชาดก ศิลปกรรม เช่น ภาพวาดตามฝาผนัง โบสถ์ วิหาร ตามวัดวาอารามต่างๆ

5. พระพุทธศาสนากับประเพณีต่างๆ พระพุทธศาสนาทำให้เกิดประเพณีต่างๆ เป็นอันมาก เช่น การบวชเรียน ประเพณีชักพระ เข้าพรรษา ออกพรรษา ทอดกฐิน ลอยกระทง ฯลฯ

6. บทบาทของวัดกับชีวิตของคนไทย วัดในพระพุทธศาสนาเป็นสถานสงเคราะห์

สถานพยาบาล ที่พักคนเดินทาง เป็นสถานที่ชาวบ้านมาพบปะสังสรรค์ เป็นสถานที่จัดงานเทศกาล เป็นที่ใกล้เคียงข้อพิพาทของชาวบ้าน เป็นศูนย์กลางของศิลปวัฒนธรรม เป็นคลังวัสดุสำหรับเก็บข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งชาวบ้านใช้ร่วมกัน เป็นที่ประชุมของหมู่บ้าน และเป็นที่ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา

7. พระพุทธศาสนากับการศึกษา ในสมัยโบราณใช้วัดเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่กุลบุตร คือเด็กชายแต่ปัจจุบัน วัดยังเป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน เช่น หลายจังหวัดในภาคกลางของไทย และยังมีพระสงฆ์ให้ความอุปถัมภ์แก่โรงเรียนหรือพระสงฆ์สอนหนังสือ เป็นต้น

ค. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย มีมากมายหลายประการดังนี้

1. พระพุทธศาสนาเหมาะสมกับการปกครองของไทย พระมหากษัตริย์ไทยได้นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นหลักในการปกครองคือ ทศพิธราชธรรม

หลักทศพิธราชธรรมช่วยกล่อมเกล้าให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ครองที่มีความยุติธรรมและเมตตาธรรม อาณาประชาราษฎร์จึงมีความสุขสงบสุขกันไป

2. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่ชนชาวไทย พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา สอนเน้นให้บุคคลในชาติเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน เมตตาปรานีกัน ไม่เบียดเบียนกัน จึงทำให้คนไทย รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน จึงมีความสมัครสมานสามัคคีต่อกัน ชนิดหาได้ยากยิ่งในชนชาติอื่น

3. พระพุทธศาสนาสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทย คนไทยเป็นคนชอบอิสระ ชอบความสงบ ไม่ชอบรุกรานใคร ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ยอมให้ใครมาข่มขี่ สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งเน้นความเป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของกิเลสตัณหา ทำให้จิตใจปลอดจากอิทธิพลของความชั่วร้ายทั้งหลาย

4. พระพุทธศาสนาสร้างสังคมไทยให้มีความสุข พระพุทธศาสนาสอนว่า ทุกสิ่งทุกอย่างไม่จีรังแน่นอน มีเกิด เปลี่ยนแปลงและดับสลาย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดความทุกข์ ถ้าปล่อยวางเสียได้จิตใจจะไม่เป็นทุกข์ หลักคำสอนเรื่องนี้ ได้ซึมซับจิตใจคนไทยโดยทั่วกัน คนไทยจึง “ทำใจได้” และพร้อมที่จะให้อภัย ดังจะเห็นคำพูดที่ติดปากคนไทยว่า “ไม่เป็นไร” เพราะ “ปลง” คนไทยจึงมีความสุขขี้มยิ้มแจ่มใสไม่ค่อยทุกข์ร้อน จึงได้รับสมญานามว่า “เป็นดินแดนแห่งรอยยิ้ม”

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่นเกม 20 คำถามทายภาพปริศนา (ภาพพระพุทธเจ้า) (ดูในภาคผนวก)

เมื่อนักเรียนทายภาพปริศนาและครูเฉลยภาพปริศนาแล้ว นักเรียนและครูร่วมกันทำ

กิจกรรมดังนี้

นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบุคคลในภาพปริศนาค้างนี้

- บุคคลในภาพปริศนาคือใคร (พระพุทธเจ้า)
- บุคคลในภาพมีความสำคัญอย่างไร (เป็นศาสดาของศาสนาพุทธ)
- ทำไมพระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาประจำชาติไทย (เพราะคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และ พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะ)

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกมหาเพื่อน (ภาคผนวก) แล้วนักเรียนร่วมกันปฏิบัติ

กิจกรรมตามใบงานดังนี้

1.1 ให้สมาชิกในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการ

โดยหัวหน้ากลุ่มมีหน้าที่นำเพื่อนในกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

เลขานุการมีหน้าที่จัดบันทึกข้อมูล

สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

1.2 นักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้อย่างใช้เวลา 10 นาที)

- นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร

1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น (ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที)

2. เมื่อแต่ละกลุ่มรายงานเสร็จ นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติมในรายละเอียด

ของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

1.ครูซักถาม ความสำคัญของศาสนาพุทธ เหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำ

ชาติและความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย

2.นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ขั้นวัดผล

นักเรียนทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ข้อ

5.สื่อและอุปกรณ์

-ภาพพระพุทธเจ้า

-เกม 20 คำถามทายภาพปริศนา

-เกมหาเพื่อน

-ฉลากรายชื่อ เปิด ปิด กระดาษ

-ใบงาน

6.การประเมินผล

1.สังเกต

2.ตรวจแบบฝึกหัด

-ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่ม

-การตอบคำถาม

ภาคผนวก

เกม 20 คำถาม ทายภาพปริศนา

จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างความสนใจในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. เพื่อฝึกการตั้งคำถาม
3. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เวลาที่ใช้ ประมาณ 5 นาที

สถานที่ ห้องเรียน

อุปกรณ์

-ภาพพระพุทธเจ้า

วิธีเล่น

1. ครูปิดภาพที่จะทายไว้
2. นักเรียนทายภาพที่ครูนำมาโดยตั้งคำถาม โดยให้มีคำว่า "ใช่ไหม" ครูจะตอบ

เพียงว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" เท่านั้น เช่น

นักเรียน : เป็นภาพเกี่ยวกับสิ่งของใช่ไหมคะ

ครู : ไม่ใช่ค่ะ

ฯลฯ

3. การตั้งคำถามของนักเรียนต้องไม่เกิน 20 คำถาม หากสามารถทายได้ถูกต้องก่อนถึงคำถามที่ 20 จะเป็นฝ่ายชนะ ถ้าทายไม่ถูกและคำถามเกิน 20 ข้อ ก็จะเป็นฝ่ายแพ้ แล้วครูเปิดภาพเฉลยให้ดู

เกมหาเพื่อน

จุดประสงค์

1. เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน
2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เวลาที่ใช้ ประมาณ 5 นาที

สถานที่ ห้องเรียน

อุปกรณ์

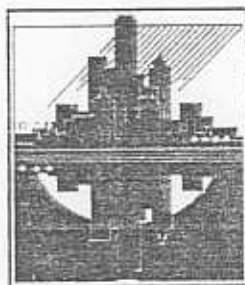
ฉลากรายชื่อ กระดาษ เปิด ถึง แผ่นละ 1 ชื่อ

วิธีเล่น

1. นักเรียนทั้งออกมาขึ้นเป็นวงกลมหน้าชั้น
2. นักเรียนจับฉลากคนละ 1 แผ่น ยังไม่เปิดดูจนกว่าจะได้สัญญาณจากครู
3. เมื่อครูให้สัญญาณ ให้นักเรียนเปิดฉลากอ่านแล้ว ทำท่าสัตว์ชนิดนั้นโดยไม่ให้มีเสียง แล้วหาเพื่อนที่ทำท่าทางเป็นสัตว์ประเภทเดียวกันกับนักเรียน
4. เมื่อจับกลุ่มได้แล้วให้นั่งลง กลุ่มที่นั่งลงก่อนจัดกลุ่มประเภทเดียวกันถูกต้อง จะชนะ

ใบงาน

- 1 ให้สมาชิกในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการ ซึ่งบุคคลในกลุ่มมีหน้าที่ดังนี้
 - หัวหน้ากลุ่มมีหน้าที่นำเพื่อนในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
 - เลขานุการมีหน้าที่จดบันทึกข้อมูล
 - สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
- 2 สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ (ใช้เวลา 10 นาที)
 - นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร
- 3 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น (ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที)

แบบฝึกหัดที่ 1

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- 1.คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนา_____ (พุทธ) _____
- 2.ดินแดนแห่งผ้ากาสาวพัสตร์หมายความว่า _____ (ดินแดนที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง) _____

- 3.ธรรมที่พระมหากษัตริย์ใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศคือ _____ (ทศพิธราชธรรม) _____
- 4.ตัวอย่างวัฒนธรรม การดำรงชีวิตประจำวันที่เกิดจากพระพุทธศาสนา ได้แก่
_____ (การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น
หนังสือไตรภูมิพระร่วง เป็นต้น) _____
- 5.ศาสนาพุทธ มีประโยชน์ต่อผู้ที่นับถือคือ _____ (ทำให้จิตใจสงบ บริสุทธิ์ ปราศจากกิเลส
_____ มีสมาธิในการทำกิจการทั้งปวง หลักธรรมของพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิต
ประจำวัน) _____

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก, ข, ค หรือ ง หน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อประเทศไทยไม่ถูกต้อง ก. เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย ข. เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย ค. เป็นหลักในการพัฒนาจิตใจคนไทย ง. เป็นที่มาของกฎหมายสูงสุดในการปกครอง	2. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่สมัยใด ก. สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ข. สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ค. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี ง. ตั้งแต่พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทย
3. เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาประจำชาติไทย ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ ข. เป็นที่มาของศิลปวัฒนธรรมไทย ค. เป็นแหล่งรวมศิลปวิทยาการต่างๆ ง. มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์อุปถัมภ์	4. พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะหมายความว่าอย่างไร ก. พระมหากษัตริย์ทรงนับถือศาสนา ข. พระมหากษัตริย์ทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนา ค. พระมหากษัตริย์ทรงนับถือพุทธศาสนา ง. พระมหากษัตริย์ทรงอุปถัมภ์พุทธศาสนา
5. วรรณกรรมเรื่องใดได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา	
ก. ลิลิตพระลอ ค. ไตรภูมิพระร่วง	ข. พระอภัยมณี ง. บทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

เฉลย

1. ง 2. ง 3. ก 4. ค 5. ค

แผนการสอนที่ 2

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง พุทธประวัติ เวลา 3 คาบ (60 นาที)
(แผนการสอนตามคู่มือครู)

1.สาระสำคัญ

การศึกษาพุทธประวัติอย่างถ่องแท้ จะช่วยให้เข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้
อย่างชัดเจนและสังเขปสถาน 4 มีความสำคัญช่วยให้ชาวพุทธเข้าใจพุทธประวัติได้ดียิ่งขึ้น

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกความหมายของคำว่า “สังเขปสถาน 4” ได้
- 2.บอกความสำคัญของสังเขปสถาน 4 ได้
- 3.สรุปพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน
- 4.ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

สังเขปสถาน 4

สังเขปสถาน 4 หมายถึง สถานที่ที่ควรไปดู เพื่อให้เกิดความสังเขป ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
กับพระพุทธเจ้า 4 แห่ง ได้แก่ สถานที่ประสูติ สถานที่ตรัสรู้ สถานที่ทรงแสดงธรรมครั้งแรก
และสถานที่ปรินิพพาน ซึ่งสถานที่ดังกล่าว มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของ
พระพุทธศาสนา

1.สถานที่ประสูติ พระพุทธเจ้าประสูติในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ที่ใต้ร่มไม้รังหรือต้นสาละ
แห่งสวนลุมพินีวันอันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของชาวเมืองกบิลพัสดุ์และชาวเมือง
เทวทหะ ปัจจุบันอยู่ชายแดนประเทศเนปาล

2.สถานที่ตรัสรู้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีระก่าก่อนพุทธศักราช 45 ปี พระพุทธองค์
ทรงตรัสรู้ เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ โคนต้นโพธิ์ ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ด้าน
ตะวันตก จังหวัดคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย

3.สถานที่ทรงแสดงธรรมครั้งแรก พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ ณ
ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี ณ วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ธรรมที่ทรงแสดงครั้งแรกคือ
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ปัจจุบันสถานที่แสดงธรรมแห่งนี้มีพระสถูปเรียกว่า ธัมเมกขสถูป ตั้งอยู่
ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ที่สาธารณรัฐเมืองพาราณสี รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย

4.สถานที่ปรินิพพาน พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน ในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
ใต้ต้นสาละโดยหันพระเศียรไปทางทิศเหนือ สถานที่ปรินิพพานได้จัดทำเป็นสถูปปรินิพพานตั้ง
อยู่ ณ สาละโนทยาน เมืองกุสินารา รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย

สังเวชนียสถานทั้ง 4 แห่งนี้ เป็นสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่ที่
พุทธศาสนิกชนควรไปเคารพสักการะ เพื่อรำลึกถึงพระพุทธองค์ รัฐบาลไทยได้จำลองสถานที่
สำคัญดังกล่าวไว้ที่บริเวณพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เมื่อถึงวันสำคัญหรือพิธีกรรมสำคัญทาง
ศาสนา พระมหากษัตริย์หรือผู้แทนพระองค์จะเสด็จไปเป็นประธาน ณ บริเวณพุทธมณฑลนี้

สรุปพระพุทธประวัติ

1.การประสูติ พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของ
พระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์สากยวงศ์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ราชอาณาจักรเนปาล และพระนาง

สริมหามาษา พระธิดาในพระเจ้าอัญชนะ กษัตริย์โกถียวงศ์แห่งกรุงเทวทหะ ประสูติเมื่อวันศุกร์ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีจอ เวลาใกล้เที่ยงก่อนพุทธศักราช 80 ปี ณ ไร่ร้างแห่งลุมพินีวัน เมื่อประสูติได้ 3 วัน อติศาบสได้ทำนายว่าถ้าเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ในเทศมราวาสจะได้เป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ในโลก แต่ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอกแห่งโลก หลังจากประสูติได้ 7 วัน พระมารดาได้สิ้นพระชนม์ พระองค์จึงอยู่ในความอุปการะของพระนางปชาบดีโคตมีผู้เป็นน้ำ

2.การศึกษา เมื่อพระชนมายุได้ 8 พรรษา ได้ทรงศึกษาศิลปวิทยาต่าง ๆ จนสำเร็จอย่างดียิ่ง

3.การอภิเษกสมรส เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะพระชนมายุได้ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา หรือ พิมพา มีพระโอรสองค์หนึ่งทรงพระนามว่า ราหุล เมื่อพระชนมายุได้ 29 พรรษา

4.การเสด็จออกผนวช วันหนึ่งเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสอุทยานได้ทอดพระเนตรเห็นคนแก่ คนเจ็บ และคนตาย ทำให้ทรงสลดพระทัย และหาทางที่จะพ้นจากความทุกข์ดังกล่าว จึงตัดสินใจเสด็จออกผนวชในคืนวันนั้น

5.การบำเพ็ญเพียร หลังจากผนวชแล้ว พระองค์ได้เสด็จไปศึกษาหาทางดับทุกข์กับอาจารย์ 2 ท่านคือ อาฬารดาบส กาลามโคตร และอุททกดาบส รามบุตร แต่ก็ไม่สามารถหาทางหลุดพ้นจากความทุกข์ได้ ขณะที่พระองค์ทรงบำเพ็ญเพียรอยู่นั้น ได้มีปัญจวัคคีย์มาคอยปรนนิบัติพระองค์อยู่ ต่อมาพระองค์ทรงเห็นว่าการบำเพ็ญทุกริกิริยามิใช่ทางดับทุกข์จึงทรงหันกลับมาเสวยพระกระยาหารดังเดิม ปัญจวัคคีย์เหล่านั้นเห็นว่า พระองค์ไม่ทรงประสบความสำเร็จจึงละทิ้งพระองค์ไป

6.การตรัสรู้ เมื่อพระองค์ทรงเลิกละการบำเพ็ญเพียรและกลับมาเสวยอาหารจนมีกำลังแข็งแรงแล้ว จึงประทับพิงใต้ต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา และอธิษฐานจิตว่า ถ้าไม่ทรงค้นพบ

ทางดับทุกข์จะไม่ยอมลุกจากที่ประทับอยู่ จากนั้นพระองค์จึงเริ่มบำเพ็ญเพียรทางจิต จนจิตเกิดสมาธิ ครั้นเมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 พระองค์ก็ได้ตรัสรู้ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ หรือ อริยสัจ 4

7.ปฐมเทศนา หลังจากตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงพักผ่อนอยู่ใต้ต้นพระมหาโพธิ์ต่อไปอีก 7 สัปดาห์ เพื่อทบทวนธรรมที่ได้ตรัสรู้ แล้วจึงเสด็จไปแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนปัญจวัคคีย์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ธรรมที่แสดงครั้งแรกเรียกว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร มีใจความสำคัญคือ อริยสัจ 4

8.การประกาศพระศาสนา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเริ่มประกาศพระศาสนานั้น ทรงมีพระอรหันต์สาวกทั้งหมด 60 รูปทรงรับสั่งให้สาวกทั้งหลายแยกย้ายกันไปเผยแผ่ศาสนาตามทิศทางต่าง ๆ ทิศทางละ 1 รูป ส่วนพระพุทธองค์เองได้เสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อเสด็จโปรดชฎิล 3 พี่น้องพร้อมทั้งบริวารจำนวน 1,000 รูป ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของพระเจ้าพิมพิสารและชาวเมืองราชคฤห์ ซึ่งชฎิลทั้งหมดก็ยอมละทิ้งลัทธิความเชื่อเดิมของตน และกราบทูลขอบวชเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า และพระเจ้าพิมพิสารก็ได้สร้างวัดถวายเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าชื่อว่า พระเวฬุวันมหาวิหาร ซึ่งนับเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา หลังจากนั้นก็ได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเข้ามาบวชเป็นจำนวนมาก จนพระพุทธศาสนาได้ประดิษฐานอย่างมั่นคงในชมพูทวีป

9.การเสด็จดับขันธปรินิพพาน หลังจากพระพุทธองค์ทรงเผยแผ่พระศาสนามานานถึง 45 พรรษา พระพุทธองค์ทรงปลงอายุสังขาร คือ กำหนดระยะเวลาเสด็จดับขันธปรินิพพาน โดยกำหนดว่าจะทรงดับขันธปรินิพพานในอีก 3 เดือนข้างหน้า ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์ได้ประทานปัจฉิมโอวาทว่า

' **ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น** บัณฑิตเราผู้ดัดจริตเตือนท่านทั้งหลายให้รู้
อาหารท้องถิ่น มีความเลื่อมใสไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลาย
 ลงมือปฏิบัติป้องกันเป็นประโยชน์คนและประโยชน์อื่น ให้บริบูรณ์ด้วย
 ธรรมอันไม่ประมาทเถิด '

จากนั้นพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน ในยามสุดท้ายของวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 ขณะพระชนมายุ 80 พรรษา

10.การถวายพระเพลิงพระพุทธรูป พระเจ้ามัลลกะศรัยได้ทราบข่าว ปรินิพพานของ
 พระพุทธเจ้าจึงได้จัดตกแต่งพระพุทธรูปแล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนเคารพพระศพ 70 วันรอ
 จนพระมหากัสสปเถระเดินทางมาถึง จึงได้ทำพิธีถวายพระเพลิง ส่วนพระบรมสารีริกธาตุและ
 พระอังคารก็แจกจ่ายไปให้ผู้แทนนครต่าง ๆ รับไปบูชาที่บ้านเมืองตน

4.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. นักเรียนเล่นเกมจับคู่ดูให้ดี (ในภาคผนวก)

2.นักเรียนและครูดูภาพแล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ

2.1 ความหมายของสังเขปสถาน 4 เช่น

- นักเรียนคิดว่า สังเขปสถาน 4 หมายถึงอะไร

2.2 ความสำคัญของสังเขปสถาน 4 (สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และ

ปรินิพพาน) เช่น

- สังเขปสถาน 4 มีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มกลุ่มละประมาณ 12 คน โดยการจับฉลากสี

2. นักเรียนรับใบงานจากครู แล้วปฏิบัติตามใบงานดังนี้

2.1 สมาชิกในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการ ซึ่งทุกคนในกลุ่มมีหน้าที่ดังนี้

หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำสมาชิกในการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

เลขานุการมีหน้าที่จดบันทึกข้อมูล

สมาชิกในกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

2.2 ให้ตัวแทนกลุ่มรับซองประวัติพระพุทธเจ้าจากครู แล้วร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

- ให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับประวัติพระพุทธเจ้าให้ถูกต้อง (ดูเฉลยในบัตรเฉลย)
- นักเรียนดูเฉลยแล้วศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้า ตามลำดับ

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานเกี่ยวกับประวัติพระพุทธเจ้ากลุ่มละ

10 นาที โดยนำเสนอที่น่าสนใจที่สุด อาจจะแสดงละคร หรืออื่น ๆ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนเล่นเกมอิกคิวซังเจ้าปัญญา (ภาคผนวก)

2. จากการเล่นเกม นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับความหมายและความ

สำคัญของสังฆนียสถาน 4 และประวัติของพระพุทธเจ้า

ขั้นวัดผล

นักเรียนทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ข้อ

5.สื่อและอุปกรณ์

-ภาพสังฆนียสถาน -ฉลากสีแบ่งกลุ่ม

-เกมอิกคิวซังเจ้าปัญญา -ใบงาน

6.การประเมินผล

1.สังเกต

-ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่ม

-การตอบคำถาม

2.ตรวจแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เกมจับคู่ให้ดี

จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างความสนใจ ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ฝึกการสังเกต
3. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เวลาที่ใช้ ประมาณ 5 นาที

สถานที่ ห้องเรียน

อุปกรณ์ - ภาพสถานที่ประสูติ แสดงปฐมเทศนา ตรัสรู้ และปรินิพพาน
 - บัตรคำ สถานที่ประสูติ แสดงปฐมเทศนา ตรัสรู้ และปรินิพพาน 4 ชุด(ชุดละสี่)

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำกลุ่มละ 4 แผ่น
2. ครูติดภาพทั้ง 4 บนกระดาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษากันว่าจะนำบัตรคำ

แต่ละแผ่นของกลุ่มคนไปติดไว้ได้ภาพใด

3. ตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกไปติดบัตรคำได้ภาพ โดยครูใช้เวลา 10 วินาที
4. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยภาพ

ใบงาน

1 สมาชิกในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการ ซึ่งทุกคนในกลุ่มมีหน้าที่ดังนี้

หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำสมาชิกในการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

เลขานุการมีหน้าที่จดบันทึกข้อมูล

สมาชิกในกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

2 ให้ตัวแทนกลุ่มรับซองประวัติพระพุทธเจ้าจากครู แล้วร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

- ให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับประวัติพระพุทธเจ้าให้ถูกต้อง (คู่มือในบัตรเฉลย)
- นักเรียนดูเฉลยแล้วศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้า ตามลำดับ

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานเกี่ยวกับประวัติพระพุทธเจ้ากลุ่มละ

10 นาที โดยนำเสนอให้น่าสนใจที่สุด อาจจะแสดงละคร หรืออื่น ๆ

บัตรเฉลย

ประวัติพระพุทธเจ้า

1.การประสูติ พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์ศากยวงศ์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ราชอาณาจักรเนปาล และพระนางสิริมหามายา พระธิดาในพระเจ้าอัญชนะ กษัตริย์โกศลวงศ์แห่งกรุงเทวทหะ ประสูติเมื่อวันศุกร์ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีจอ เวลาใกล้เที่ยงก่อนพุทธศักราช 80 ปี ณ คุ้มมโหรีแห่งลุมพินีวัน เมื่อประสูติได้ 3 วัน อลิศคาบสได้ทำนายว่าถ้าเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ในเพศฆราวาสจะได้เป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ในโลก แต่ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอกแห่งโลก หลังจากประสูติได้ 7 วัน พระมารดาได้สิ้นพระชนม์ พระองค์จึงอยู่ในความอุปการะของพระนางปชาบดีโคตมีผู้เป็นน้ำ

2.การศึกษา เมื่อพระชนมายุได้ 8 พรรษา ได้ทรงศึกษาศิลปวิทยาต่าง ๆ จนสำเร็จอย่างดีเยี่ยม

3.การอภิเษกสมรส เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะพระชนมายุได้ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา หรือ พิมพา มีพระโอรสองค์หนึ่งทรงพระนามว่า ราहुต เมื่อพระชนมายุได้ 29 พรรษา

4.การเสด็จออกผนวช วันหนึ่งเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสอุทยานได้ทอดพระเนตรเห็นคนแก่ คนเจ็บ และคนตาย ทำให้ทรงสลดพระทัย และหาทางที่จะพ้นจากความทุกข์ดังกล่าว จึงตัดสินใจออกผนวชในคืนวันนั้น

5.การบำเพ็ญเพียร หลังจากผนวชแล้ว พระองค์ได้เสด็จไปศึกษาหาทางดับทุกข์กับอาจารย์ 2 ท่านคือ อาหารคาสส กาลามโคตร และอุททกคาสส รามบุตร แต่ก็ไม่สามารถหาทางหลุดพ้นจากความทุกข์ได้ ขณะที่พระองค์ทรงบำเพ็ญเพียรอยู่นั้น ได้มีปัญจวัคคีย์มาคอยปรณินิบัติพระองค์อยู่ ต่อมาพระองค์ทรงเห็นว่าการบำเพ็ญทุกริกิริยามิใช่ทางดับทุกข์จึงทรงหัน

กลับมาเสวยพระกระยาหารดังเดิม ปัญจวัคคีย์เหล่านั้นเห็นว่า พระองค์ไม่ทรงประสบความสำเร็จจึงละทิ้งพระองค์ไป

6.การตรัสรู้ เมื่อพระองค์ทรงเลิกทรมานพระวรกายและกลับมาเสวยอาหารจนมีกำลังดังเดิมแล้ว จึงประทับพิงใต้ต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา และอธิษฐานจิตว่า ถ้าไม่ทรงค้นพบทางดับทุกข์จะไม่ยอมลุกจากที่ประทับอยู่ จากนั้นพระองค์จึงเริ่มบำเพ็ญทางจิต จนจิตเกิดสมาธิ ครั้นเมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 พระองค์ก็ได้ตรัสรู้ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการหรือ อริยสัจ 4

7.ปฐมเทศนา หลังจากตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงพักผ่อนอยู่ใต้ต้นพระมหาโพธิ์ต่อไปอีก 7 สัปดาห์ เพื่อทบทวนธรรมที่ได้ตรัสรู้ แล้วจึงเสด็จไปแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนปัญจวัคคีย์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ธรรมที่แสดงครั้งแรกเรียกว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร มีใจความสำคัญคือ อริยสัจ 4

8.การประกาศพระศาสนา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเริ่มประกาศพระศาสนานั้น ทรงมีพระอรหันต์สาวกทั้งหมด 60 รูปทรงรับสั่งให้สาวกทั้งหลายแยกย้ายกันไปเผยแผ่ศาสนาตามทิศทางต่าง ๆ ทิศทางละ 1 รูป ส่วนพระพุทธองค์เองได้เสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อเสด็จโปรดชฎิล 3 พี่น้องพร้อมทั้งบริวารจำนวน 1,000 รูป ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของพระเจ้าพิมพิสารและชาวเมืองราชคฤห์ ซึ่งชฎิลทั้งหมดก็ยอมละทิ้งลัทธิความเชื่อเดิมของตน และกราบทูลขอบวชเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า และพระเจ้าพิมพิสารก็ได้สร้างวัดถวายเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าชื่อว่า พระเวฬุวันมหาวิหาร ซึ่งนับเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา หลังจากนั้นก็ได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเข้ามาบวชเป็นจำนวนมาก จนพระพุทธศาสนาได้ประดิษฐานอย่างมั่นคงในชมพูทวีป

9.การเสด็จดับขันธปรินิพพาน หลังจากที่พระพุทธองค์ทรงเผยแผ่พระศาสนามานานถึง 45 พรรษา พระพุทธองค์ทรงปลงอายุสังขาร คือ กำหนดระยะเวลาเสด็จดับขันธปรินิพพาน โดยกำหนดว่าจะทรงดับขันธปรินิพพานในอีก 3 เดือนข้างหน้า ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์ได้ประทานปัจฉิมโอวาทว่า

‘ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เรายุติอายุแล้ว เตือนท่านทั้งหลายให้รู้
อสังขารทั้งหลายมี ความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลาย
จงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น ให้บริบูรณ์ด้วย
ธรรมอันไม่ประมาทเถิด ’

จากนั้นพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน ในยามสุดท้ายของวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ขณะพระชนมายุ 80 พรรษา

10.การถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ เหล่ามัลลกะศรัยได้ทราบข่าว ปรินิพพานของพระพุทธเจ้าจึงได้จัดคนแต่งพระพุทธสรีระแล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนเคารพพระศพ 70 วันรอจนพระมหากัสสปเถระเดินทางมาถึง จึงได้ทำพิธีถวายพระเพลิง ส่วนพระบรมสารีริกธาตุและพระอังคารก็แจกจ่ายไปให้ผู้แทนนครต่าง ๆ รับไปบูชาที่บ้านเมืองตน

เกมอิกทิวซังเจ้าปัญญา

จุดประสงค์

1. เพื่อใช้ในชั้นสรุปบทเรียน
2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ระยะเวลา 5 นาที

สถานที่ ห้องเรียน

อุปกรณ์

ฉลากปัญหา 10 ชิ้น ได้แก่

1. สังเขพนียสถาน 4 หมายถึงอะไร (สถานที่ที่ควรดูเพื่อให้เกิดความสังเวช ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า 4 แห่ง ได้แก่ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา ปรีนิพพาน)
2. สถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน (สวนลุมพินีวัน ปัจจุบันอยู่ในประเทศเนปาล)
3. สถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน (ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา พุทธคยา แคว้นมคธ
ปัจจุบันคือเมืองปัตนะ รัฐพิหาร ประเทศอินเดียได้สร้างเจดีย์พุทธคยาไว้)
4. สถานที่แสดงปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน (ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี
ปัจจุบันคือเมืองसारนาถ รัฐพิหาร ประเทศอินเดียได้สร้างรัชมกขสถูปไว้)
5. สถานที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน (ปัจจุบันอยู่ในรัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย
ได้สร้างพระพุทธรูปพุทธปรินิพพานไว้)
6. เจ้าชายสิทธัตถะคือใคร (พระพุทธเจ้าก่อนที่จะผนวช หรือ พระโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ
กษัตริย์แห่งเมืองกบิลพัสดุ์ และพระนางสิริมหามายา)
7. ทำไมเจ้าชายสิทธัตถะจึงออกผนวช (เพราะต้องการหลุดพ้นจากทุกข์)
8. ทำไมพระพุทธเจ้าจึงล้มเลิกการบำเพ็ญทุกรกิริยา (เพราะเห็นว่ามิใช่ทางหลุดพ้นทุกข์)

9. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร (อริยสัจ 4 ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)

10. หลังจากตรัสรู้แล้วพระพุทธเจ้าปฏิบัติพระองค์อย่างไร (ทรงเผยแผ่สังฆธรรมที่ทรงค้นพบ)

วิธีเล่น

ตัวแทนนักเรียนจับฉลากปัญหาที่ละชั้นแล้วถามคำถามเพื่อน นักเรียนกลุ่มใดตอบถูกมากที่สุดกลุ่มนั้นชนะได้เป็นอีกตัวซึ่งเจ้าปัญญา

แบบฝึกหัดที่ 2

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความ
ที่ผิด

- _____ 1.สังเวชนียสถาน 4 ได้แก่ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา ปรีณิพพาน
- _____ 2.พุทธคยา เป็นสถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้า
- _____ 3.พระเจ้าสุทโธทนะ ได้พยากรณ์ว่าเจ้าชายสิทธัตถะจะต้องเป็นศาสนาเอกของโลก
- _____ 4.เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบรรพชาเพราะทรงเบื่อ โลภียวิสัย
- _____ 5.เมื่อทรงผนวชแล้ว พระองค์ทรงเข้าศึกษาในสำนักอัญญโกณฑัญญะ
- _____ 6.พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้เพราะบำเพ็ญทุกรกิริยา
- _____ 7.พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรมที่เรียกว่า อริยสัจ 4
- _____ 8.อริยสัจ 4 คือความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
- _____ 9.วัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนาชื่อ พระเวฬุวันมหาวิหาร
- _____ 10.พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็น เวลา 45 ปีและเสด็จดับขันธปรินิพพาน

เมื่อพระชนมายุได้ 80 พรรษา

เฉลย

1. /	2. X	3. X	4. /	5. X
6. X	7. /	8. X	9. /	10. /

แผนการสอนที่ 3

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง
(แผนการสอนตามคู่มือครู) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง อย่างถ่องแท้ จะช่วยให้
เข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจน

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.เล่าประวัติของพระอานนท์ได้
- 2.บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของพระอานนท์ได้
- 3.เล่าประวัติของสามเณรปัญจิตได้
- 4.บอกคุณธรรมที่สำคัญจากประวัติของสามเณรปัญจิตได้
- 5.ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

ประวัติพุทธสาวก,สาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง

หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระศาสนาได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเข้ามาขอบวชเป็น
สาวกมากมาย ที่จะกล่าวถึงในขั้นนี้ ได้แก่

1. พระอานนท์

พระอานนท์ หรือ อานันทะ เป็นเจ้าชายแห่งศากยวงศ์ โอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ ซึ่ง
เป็นน้องชายของพระเจ้าสุทโธทนะ และพระนางกิสสาโคตมี พระอานนท์จึงมีศักดิ์เป็นพระอนุชา
ของพระพุทธเจ้า ตอนที่พระอานนท์ประสูติ พระญาติทั้งหลายต่างยินดีปรีดามากจึงได้พระนาม
ว่า อานันทะ (เป็นที่ยินดียิ่ง)

เนื่องจากพระบิดาของพระอานนท์ เป็นพระอนุชาของพระเจ้าสุทโธทนะ พระบิดาของ
พระพุทธเจ้า ดังนั้นพระอานนท์จึงมีศักดิ์เป็นพระอนุชาของพระพุทธเจ้า

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จไปยังเมืองไพศาลี เจ้าชายอานนท์ได้ตามมาเฝ้า และขอบวชกับ
พระพุทธองค์ พระอานนท์เป็นผู้มีบุคลิกลักษณะและจริยวัตรที่งดงามน่าเลื่อมใสเป็นที่รักใคร่ของ
หมู่สงฆ์ ประกอบกับเป็นพระญาติที่คุ้นเคยกับพระพุทธเจ้าจึงได้รับคัดเลือกจากหมู่สงฆ์ให้เป็น
พุทธอุปัฏฐาก มีหน้าที่คอยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้าและตามเสด็จไปยังที่ต่างๆ

เมื่อพระอานนท์ได้ทำหน้าที่เป็นพุทธอุปัฏฐาก ได้ตามเสด็จไปในที่ต่างๆ ท่านทูลขอให้
พระพุทธเจ้าทรงพาท่านไปด้วยในเวลาที่เสด็จไปแสดงธรรมแก่คนอื่น ถ้าท่านไม่ได้มีโอกาส
ตามเสด็จไปฟังด้วย ก็ขอให้พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมให้ท่านฟังในภายหลัง ด้วยเหตุนี้ท่านจึง
เป็นพหูสูตร คือเป็นผู้ได้ยิน ได้ฟังมาก

พระอานนท์ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า มีคุณสมบัติพิเศษหลายอย่างคือ เป็น
พหูสูตร ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา เป็นผู้มีสติ มีความจำเป็นเยี่ยม มีความเพียรและเป็นเลิศในการเป็น
พุทธอุปัฏฐาก

หลังจากพระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพาน พระอานนท์จึงได้บรรลุพระอรหันต์ ความที่จำ
พระพุทธวณะได้มากกว่าใคร จึงได้รับเลือกจากพระมหากัสสปะให้ร่วมสังคายนาพระธรรมวินัย

สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พระอานนท์ได้นิพพาน เมื่ออายุครบ 120 ปี นับว่าท่านเป็นสาวกที่สำคัญ
คนหนึ่งของพระพุทธเจ้า

พระอานนท์เป็นสาวกที่ใกล้ชิดพระพุทธเจ้ามากที่สุด รับฟังคำสอนจากพระพุทธเจ้ามาก
ที่สุด และได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่า เป็นผู้มีความสามารถหลายด้าน สมควรเอาเป็น
แบบอย่างเป็นอย่างยิ่ง เช่น

1. เป็นพหูสูตร ผู้คงแก่เรียน ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา
2. เป็นผู้มีสติ มีความระลึกได้ ตื่นตัวตลอดเวลา
3. เป็นผู้วิริยจกจำพุทธวจนะได้เป็นอย่างดี
4. เป็นผู้มีความเพียรพยายามอย่างยิ่ง
5. เป็นพุทธอุปัฏฐากคอยรับสนองงานพระองค์อย่างดี

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จไปยังเมืองไพศาลีพร้อมภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ เจ้าชายอานนท์พร้อมกับ
เจ้าชายในราชสกุลศากยะอีก 5 องค์ และช่างคัดผมอีก 1 คน ได้ตามมาเข้าเฝ้าและขอบวชกับ
พระพุทธองค์ หลังจากบวชได้ไม่นาน พระอานนท์ได้ฟังโอวาทจากพระปฐมเมฆันตานีบุตรก็ได้
บรรลुเป็นพระโสดาบัน จากนั้นจนพระพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนท์ก็ไม่สำเร็จมรรคผล
เพิ่มขึ้นเลย เพราะต้องคอยปรนนิบัติพระพุทธเจ้าตลอดเวลา

เมื่อระยะแรกๆ พระพุทธเจ้ายังไม่มีผู้ติดตามปรนนิบัติใกล้ชิด พระภิกษุหลายรูปเสนอ
ตัวเข้ามารับใช้ แต่พระพุทธองค์ทรงปฏิเสธเพราะต้องการให้พระอานนท์ทำหน้าที่นี้ ทั้งๆ ที่
พระอานนท์ไม่เสนอตัว เหตุที่ไม่เสนอตัวเพราะเกรงว่าพระภิกษุรูปอื่นจะหาว่าเป็นญาติ จนคณะ
สงฆ์ต้องขอร้อง ท่านจึงรับ แต่ก่อนที่พระอานนท์จะยอมรับได้ตั้งเงื่อนไขไว้ 8 ประการคือ

1. พระพุทธเจ้าต้องไม่ประทานจีวรอย่างดีแก่ท่าน
2. พระพุทธเจ้าต้องไม่ประทานอาหารอย่างดีแก่ท่าน